

RYOMGÅRD REALSKOLES
ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1975

RYOMGÅRD REALSKOLES
ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1975

RYOMGÅRD REALSKOLES ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1975

Redaktion:
Jørgen Pedersen og Torben Jensen

Indhold

Elevforeningens sang	5
Afgangsholdene	6
K. Basse: Translokationen	7
K. Mejnecke: En rejse på Djurs	18
K. Basse: Praktiske oplysninger om skolen	31
K. Basse: Pluk fra skolens dagbog	35
Elevforeningens bestyrelse m. m.....	50
Efterårsfesten 1975	51
Nyt fra kostskolen	57
Lærerkollegiet	59
Eksamen 1916	60
Regnskaber	62
Personalia	63

GLÆDELIG JUL og GODT NYTÅR!

Elevforeningens sang

Det var herfra, vi vandrede raske mod slaget
i ungdommens vår.

Vi var unge og stærke og end ej bedraget,
vi smilte ad sår.

Det var her, vi os skæfted' det blankeste våben
til brug i vor strid.

Det var herfra, vi så, at alverden stod åben,
og vented' vor flid

Det var her, vi fra bjergenes tinder
så frem mod vor tid.

Og hver brugte sit våben, som han havde evne,
hver brugte sit sværd.

Men blev sværdet så sløvt, og fik skjoldet en revne
på farlige færd

ja, så kunne det ske, at et ord, som blev sagt os
skød op i vort sind,

og det var som fra skolen et bud, der blev bragt os,
af sommerens vind.

Husk, at hjem fører alle de veje.
Her er vi, kom ind.

Og fra kampen i dalen, mod bjergenes tinder
vi styred' vor gang.

Og nu er vi på skolen med barndommens minder,
nu klinger vor sang.

For en stund gamle ven, vil vi glemme og hvile.
Her har du min hånd.

Ræk mig din, lad os huske, mens tiderne ile,
os binder et bånd.

Det er skolen, dens liv og dens gerning,
dens virke, dens ånd.

Erik Munch.

Translokationen 1975

Da jeres skriftlige eksamen begyndte for nogle uger siden, fik de fleste af jer muligheden for at skrive stil om emnet »Om at klare sig godt i tilværelsen«. En del af jer har vel skrevet netop den – nogle med held, andre med mere beskedent resultat.

Jeg har ikke læst jeres stile, så jeg véd ikke, hvilke tanker I har gjort jer om, hvad det vil sige at klare sig godt i tilværelsen.

Men emnet har givet mig lyst til at fortælle jer en historie, et gammelt folkeeventyr eller noget i den retning.

Det handler om en skrædder, der var så vigtig, at hans lige ikke fandtes i 7 kirkesogne. Det havde provsten selv sagt til ham, så det er rigtigt

AFGANGSHOLDENE 1975

Kursusklassen:

Tove Brandenborg, Asger Bruun, Birthe Kjærsgaard, Jan Lang, Tove Lang, Ole Langer, Pia Møller, Peder Bartoft Nielsen, Palle Godtfred, Steffen Larsen.

9. klasse:

Fritz Albër (TF), Pernille Gerstenfeldt, Søren Iversen (TF), Claus Jacobsen, Helle Møller, Lars de Neergaard, Jan Møller Nielsen (TF), Lars Brokjær Nielsen, Tonni Kejser Rasmussen.

10. klasse:

Christian Secher (UTF).

III real A:

Lars Hove-Nielsen, Alex Johansen, Lisbeth Jørgensen, Preben Krogh, Lars Winther Nielsen, Niels Jørgen Petersen, Søren Simonsen, Søren Swith, Annie Thomsen, Gitte True, Jan Toft, Henrik Philipsen.

III real B:

Finn Campen, Inge Frederiksen, Niels Jørgen Grouleff, Peter Koch, Jette Kristensen, Søren Kvist, Bent Madsen, Helle Nygaard, Allan Pedersen, Kåthe Petersen, Solveig Schmidt, Birgitte Høgh Clausen, Edwin Steiner, Hans Otto Knudsen.

nok. Hans vigtighed kunne ikke komme af, at han var en særlig dygtig skrædder, for det var han ikke. Det var langt fra. Han forklippede tit tøjet og syede det enten for snævert eller for vidt. Men det var ikke hans fejl, ikke tale om! Det manglede bare.

Syede han provstens frakke så meget for snæver, at provsten fik rande på tværs ved hver knap og hvert knaphul i frakken, så var det aldeles ikke skrædderens fejl! Det kom helt og holdent af, at provsten var for fed!

Sad ringerens bukser så dårligt, at det ene bukseben vred sig indad, og det andet faldt udad som en kvindekjole, så kom ikke og sig, at det var, fordi skrædderen ikke havde klippet bukserne ordentligt! Han havde klippet bukserne efter mønster, og bedre mønstre end hans fandtes ikke. Nej, det kom af, at ringeren var både hjulbenet og skævbenet, og at omskabe menneskekroppe var endnu aldrig lykkedes for nogen skrædder.

Amtmanden var nu imidlertid en både flot og velvoksen mand, så han burde kunne få klæder, der passede ham. Men det fik han ikke. Ærmerne sad enten for højt eller for lavt, og ærmgabets blev for vidt, så frakken faldt dårligt i ryggen. Men skrædderen kastede frakken mod ét hjørne og pressejernet mod et andet og gav sig til at grublisere og spekulere midt i ærgrelsen, da han skulle rette fejlen.

Da han havde siddet lidt, sagde han til sin kone:

»Der gives ikke vanskeligere menneske at sy til end denne her amtmand.«

Så det var altså ikke skrædderens fejl, at klæderne ikke blev gode. Det manglede bare!

Engang imellem kom klæderne, han syede, til at passe helt godt, så man kan jo ikke sige, at han var en dårlig skrædder. Han var en ganske almindelig skrædder, hverken værre eller bedre end de fleste andre skræddere. Vigtigheden havde han ikke fået ved sit håndværk, men på en anden måde.

»Se far, han har så ubegribelig let ved at fatte og forstå alting,« sagde hans kone. »Han spekulerer og tænker så meget, og derfor synes han, han er ligesom mer end alle andre, som ikke tænker så skarpt. God tid har han også til at tænke; han sidder jo dagen lang på bordet med benene over kors. Aldrig armene over kors, nej langt fra. Flittig er han som en myre, og tankerne farer som nålestik gennem hovedet på ham.«

Og skrædderkonen bar vand og brænde, så hendes ryg stadig blev mere og mere kroget; hun skovlede sneen væk fra huset, så skrædderen kunne gå uden at blive våd om fødderne og derved få snue, og hun blæste på gløderne i kakkellovnen, til det våde brænde flammede, og hendes øjne blev røde.

Engang imellem var hendes øjne våde af gråd, for skrædderen, som var så vigtig, var ikke let at gøre tilpas. Enten var vællingen for salt eller for tyk, enten kogte hun for lidt eller for meget. Var hun glad og snaksom, så forstyrrede hun skrædderen i hans vigtige tanker, var hun stille og tavs, så var det heller ikke til måde. Og skrædderen forstod i sin vigtighed ikke, at hendes øjne var røde, fordi hun mangan gang havde svært ved at holde

kærlighedens og den hjemlige hygges lue ved lige i det lille hus i Snike, som var hendes og skrædderens hjem. At det var konen, som holdt den lue brændende år ud og år ind, det havde skrædderen aldrig fået øjnene op for. Det havde heller ikke lønnet sig, om nogen havde sagt det til ham, for det var skrædderen og ingen anden, som syede og fortjente, hvad der behøvedes til bohave og husholdning og til alt det øvrige.

Nu sad skrædderen på bordet og var ved at gøre en gammel soldaterfrakke i stand, så den skulle blive næsten som ny. Den tilhørte gamle Jens Soldat ovre i soldaterhusene. Skrædderen truede ad fluerne med nål og syring og var lige ved at slå lampen ned, som hang over bordet henne ved vinduet, for just fra lampen og hen til skrædderens næse havde fluerne en slags enkelegsbane, og det kunne selv det fredsommeligste menneske ikke udholde i længden.

»Hvilken mening er der nu med disse flyvende bæster?« udbrød han til sidst og lagde hænderne over kors på de korslagte ben.

Og sådan sad han, da konen kom ind med middagsmaden.

»Her, lille far,« sagde hun glad, »vær nu så god at spise.«

»Jeg når det ikke,« svarede skrædderen vredladen.

»Ak, ak,« sagde hun deltagende, »at den soldatertrøje dog er så besværlig. Blot jeg kunne hjælpe dig.«

»Åh den,« sagde skrædderen foragteligt, »det lappeværk er snart klaret; nej, jeg har vigtigere ting at tænke på.«

»Ja, ja, provstens vest og båsen, som vor ko trampede ned. Ja, du har bekymringer, lille far,« svarede konen.

Hvad begriber et kvindfolk egentlig? Skulle jeg tænke på provstens vest og koens bås? Jeg tænker på livets mening, gør jeg,« svarede han højtideligt og skød brillerne op i panden og så på konen med en så majestætisk mine, at hun af lutter ærbødighed sank ned på en stol.

Så tav han en lang stund.

»Har du nogen sinde tænkt på det?« spurgte han derefter konen.

»Nej,« tilstod hun oprigtig, »det har jeg aldrig gjort. Jeg gør bare alt, så godt jeg kan.«

»Ja, jeg tænkte det nok,« udbrød skrædderen harmfuld. »Her sidder jeg dag ud og dag ind og tænker, så det værker i hovedet på mig. Men du har aldrig tænkt, du. Nå, hvad skulle du vel tænke på? Men jeg kan sige dig, at nu vil jeg have klarhed i sagen. Nu går jeg ud i verden for at få rede på livets mening. Når jeg kommer hjem igen, så kan jeg i ro og mag fortsætte med Jens Soldats frakke og provstens vest — —«

»Farvel til dig, mor,« sagde han og hængte den store saks på væggen og tog sin hue på.

Åh, kære far,« sagde konen, »tag også dit halstørklæde på; det kan blive koldt i vejret, inden du får rede på livets mening.«

Så bandt hun halstørklædet to gange om halsen på skrædderen, kyssede ham på kinden til afsked, og så gik skræddermesteren i Snike ud i verden for at få rede på livets mening.

Men hans kone gik ud til koen, tog hammer og søm og arbejdede lige til malketid med at gøre båsen i stand og strigle og børste koen fin og glat. Og da hun havde malket koen og fodret den, så følte hun sig helt let om hjertet, fordi båsen nu var i orden, og koen havde det godt.

»Far vil blive glad over, at båsen er i stand,« tænkte hun og smilede af glæde, da hun stod og hældte mælken op i de brune lurfade, »og nu må jeg skynde mig at få grøden færdig, til han kommer hjem.«

Så blæste hun på ilden under gruen, rørte i den småsnakkende gryde og gik ud på trappen ved huset for at se, om ikke skrædderen kom. Men ikke en sjæl var at øjne på hele vejen, og solen sank, og det blev nat.

»Åh nej, det er nok ikke sådan at få rede på livets mening,« sukkede hun og gik til sengs og bad Gud om en lykkelig færd for sin mand.

Og der gik mange dage derefter. Konen slog hø, vendte det og satte det sammen i stak og bar det ind i laden; hun høstede rugen og passede koen, ja, hun havde hænderne fulde af arbejde, mens hendes mand var ude i verden for at søge at finde livets mening.

Og det var ikke så let, som man sådan lige straks kunne tro.

Først gik skrædderen til provsten.

»Han er en klog og boglærd mand,« tænkte skrædderen, »og ære den, som æres bør..« Provsten sad på verandaen og nød sin pibe efter middagen og glædede sig over at se på sit afmejede kløverhø, som lå og duftede i solen.

»Nej se, skræddermesteren i Snike!« råbte han, da han fik øje på skrædderen på havegangen. »Du kommer med min vest, kan jeg forstå.«

»Nej,« svarede skrædderen højtideligt og satte sig yderst på stolen, som provsten bød ham, »der er et vigtigt spørgsmål at klare for den vest. Jeg er kommet hid for at spørge om, hvad provsten tror om livets mening.«

Nu havde provsten ventet på den vest i over fjorten dage, så ingen må forundre sig over, at han blev lidt stødt på den vigtige skrædder.

»Når man passer, hvad man skal,
det går os vel, hver i sit kald, –

det er netop så meget, som en skrædder behøver at vide om den sag,« sagde provsten og bankede asken af sin pibe mod verandaens rækværk.

»Jeg havde af en provst ventet mig et bedre og lærdere svar på det spørgsmål,« svarede skrædderen, som også var blevet fornærmet. Han tog sin hue, bukkede og gik.

»Dette var nu ingen god begyndelse; men verden er stor,« tænkte skrædderen og besluttede sig til at gå videre ud i verden.

I sit hjemsogn kunne han nok ikke få noget at vide om livets mening. Men først ville han dog spørge Jens Soldat om sagen.

Den gamle soldat sad ved hushjørnet og bandt fiskenet.

»Livets mening,« sagde han og så ud over den blanke sø, »jo, den skal jeg sige dig. Det er at lyde befaling. Først underbefaling, så overbefaling, og så højeste kommando deroppe.« Og så pegede han op mod himlen.

»Ja, måske,« sagde skrædderen stiltødt, men ved sig selv tænkte han:
»Jens Soldat har nok ikke spekuleret meget dybt over det spørgsmål.«

Det der om befaling syntes han imidlertid ikke var så helt ved siden af.

»Den højeste befaling er kongens,« sagde han for sig selv.

Og derefter gik skrædderen, som ville vide livets mening, lige til landets fader.

Kongen sad på sin trone med krone på hovedet og spir i hånden og regerede, så godt han kunne i sommervarmen, da skrædderen trådte frem til tronen og bøjede sig, så hårtoppen næsten nåede gulvet, og kom frem med sit spørgsmål.

»Det er netop, hvad jeg sidder og spekulerer på,« svarede kongen.

Da blev skrædderen både glad og stolt.

»Ja, det var jo det, jeg vidste, at landets fader er en oplyst mand, som forstår en tænkende undersåt!« udbrød han fornøjet og satte sig på tronens nederste trin for at drøfte spørgsmålet med kongen.

»Det skulle provsten og Jens Soldat se,« tænkte han.

»Ser du,« sagde kongen, »jeg har fået en fjende på halsen, og nu har jeg regnet ud, at livets mening er nok den, at jeg jager ham pokker i vold. Vil du hjælpe mig med det?«

»I største underdanighed,« svarede skrædderen vigtig, for hvem ville ikke hjælpe kongen, når han var så ligefrem, at han bad en om det.

»Jeg vidste det,« svarede kongen og svang spiret i luften.

»Du er jo skræddermesteren fra Snike, fra Jens Soldats hjemegn,« sagde kongen så.

»Jo, det har sin rigtighed,« svarede skrædderen, stolt over at være kendt af kongen.

»Jens Soldat er en rar gammel mand,« fortsatte kongen og tog sig en pris tobak af sin snusdåse.

»Ja, nu duer han ikke til stort andet end at binde fiskenet, og livets mening har han ikke begreb om,« svarede skrædderen.

»Nå, nå,« sagde kongen og trampede som i takt med foden, mens han svang spiret i luften. »Han er udslidt nu, gamle Jens Soldat. Men du er en rask karl,« sagde han og så skarpt på skrædderen.

Så ringede han med en guld klokke, og i huj og hast kom to lakajer ind og bøjede sig.

»Se her,« sagde kongen, »her er én, som er af samme mening som jeg. Klæd ham i soldatertøj og send ham ud i krigen; men sørg for, at han først får lært at fægte ordentligt.«

Og inden skrædderen vidste et ord af det, var det helt forbi med at være skrædder i Snike. Han var blevet et nummer i geleddet og måtte lystre kommando: »Højre om, venstre om, fremad march!« Og han, som havde siddet med benene over kors hele sit liv, måtte trave mil på mil på landevejen og over markerne i regn og blæst, og endda fik han skældud af befalingsmændene.

Ak, ak! At livets mening var sådan, havde han aldrig tænkt sig.

Til sidst følte han sig som et udtærsket havreneg, og han lignede det også.

»Den skrædderfigur duer ikke,« sagde generalen, da han mønstrede troppeperne. »Der er ingen mening i at sende ham mod fjenden. Sæt ham til at polere knapper og sy sømme i soldaternes frakker.«

Snart sad skrædderen atter på et bord med benene over kors. Men det var ikke som skræddermester i Snike, den eneste skrædder i sognet, og han havde heller ikke sin kone til at passe sig op. Han var i stedet alles dreng og havde fire knapoverpolerere og to overskræddere over sig. De befalede over ham dagen lang, og han blev så hårdt presset, som om han havde været en blød linnedklud under et varmt pressejern. Men han blev til sidst så lydig og føjelig, at han ikke engang mukkede, og han evnede knap at tænke, i det mindste ikke på sin gamle, skarpe måde, som han havde været så vigtig af.

Til sidst rømte han fra det alt sammen. Lige ud gennem en lille lem i statens frakkemagasin krøb han. Så lille og ubetydelig var han nu blevet.

Men endnu var han ikke blevet klar over livets mening.

Så tog han sin ransel på ryggen og marcherede i jævn takt fremad til de lærdes stad og sang af glæde over friheden.

De lærde, som havde læst alverdens bøger, måtte vide det, tænkte han, og han måtte have klarhed i sagen. Han havde lidt meget for sin videbegærligheds skyld, og den værste pine plagede ham endnu: »Hvad er livets mening?«

Så gik han op til den højlærdeste af alle lærde og kom venligt og ydmygt frem med sit spørgsmål. Provsten ville ikke have kendt ham igen, dersom han havde hørt røsten og tonefaldet.

Den højlærde rynkede sin pande og begyndte at spekulere.

»Tja!« sagde han, og så sagde han »tja« én gang til.

Og han rømmede sig og strøg med sine gamle, krogede fingre gennem sit sølverhvide skæg.

»Se, jeg har tænkt,« sagde skrædderen, »at dersom Eders højlærdhed vil låne mig den største sal i højlærduset, så vil jeg indbyde alle lærde til at drøfte spørgsmålet med hverandre. Så kan man én gang for alle komme til klarhed. Jeg selv vil blot være en ringe tilhører, dersom Eders højlærdhed ikke har noget imod det.«

Dette syntes den højlærdeste af alle lærde var en god idé; thi så slap han jo selv for at besvare spørgsmålet.

Skrædderen fik løfte om den store sal og gik ind til en bogtrykker og fik trykt store indbydelseskort til alle lærde, som på en bestemt dag skulle drøfte det store spørgsmål i lærdomshusets store sal.

Og de lærde fik indbydelseskortene og begyndte at spekulere og slå efter i alle deres bøger for at finde livets mening.

Men livets mening står ikke i nogen bog, er den end aldrig så tyk og gammel, derfor hjalp det ikke, at de lærde granskede i bøgerne.

Så kom endelig den store dag.

Skrædderen børstede både klæder og sko, som nu var meget slidte, bandt halstørklædet to gange om halsen og gik i god tid til det store lærdomshus.

Men han kom i god tid, selv om han var kommet sent.

Ikke en eneste af de lærde havde fulgt skrædderens indbydelse. Da gik den stakkels skrædder med tungt sind ud af det store hus og satte sig på den brede stentrappe mellem marmorløverne, som stod vagt ved trappen.

Nu var han aldeles forladt, syntes han. Hverken kongemagten, militæret eller de lærde havde kunnet sige ham livets mening.

Men som han sad der på trappen, begyndte han at tænke ret og rigtigt for første gang i sit liv. Han begyndte at tænke på, hvorledes han selv var.

»En rigtig nar er jeg,« sagde han, »en rigtig nar!«

Og han blev så skamfuld over sig selv, at han begyndte at græde og måtte tørre øjnene med snipperne af halstørklædet.

Da kom han til at tænke på sin kone, hvor arbejdsom og flittig og taknemmelig hun altid var, og hvor glad og munter hun havde været.

»Åh, blot jeg havde hende her!« sukkede han.

Han havde næppe tænkt tanken til ende, før han fik øje på en lille kone i hvidt sjal og med stribet forklæde. Hun kom gående med en bylt i et knyttet klæde i hånden, lige frem mod den store trappe.

»Åh, sidder du her, lille far! Jeg tænkte nok, jeg fandt dig til sidst, når jeg søgte ordentlig. Nu er du vel godt sulten, din stakkelt?«

Så løste hun op for bylten og tog frem brød og smør, ost og æg og dækkede op for manden.

Æggene havde deres høne lagt, mælken, hvoraf smørret var lavet, havde deres ko malket, og det hvide brød havde hun selv bagt.

Skrædderen så med tårer i øjnene på de gode sager og på konen.

»Du har vidst det hele tiden, du mor,« hviskede han; »men dig har jeg aldrig spurgt.«

»Jeg véd ingenting,« svarede hun forlegen.

»Jo, du véd livets mening, du mor,« sagde skrædderen forlegen og tog hendes hånd. »For du passer dit arbejde og er som en solskinsdag fra himlen.«

»Åh,« sagde hun og rødmede, »som du dog snakker!«

Og så begyndte skrædderen og hans kone at tale så fortroligt med hinanden, som de aldrig havde gjort før, og da fik skrædderen øjnene op for, at det var konen, som havde holdt kærlighedens og hjemlivets lue brændende gennem de svundne år.

»Nu mor,« sagde skrædderen, »nu skal vi blive to om den sag, for nu véd jeg livets mening.«

Så tog han bylten i den ene hånd, og så vandrede de med tilfredshed og glæde hjem til Snike.

Efter den tid kunne skrædderen sidde med ro i sit sind med benene over kors og sy, og imellemstunder skovlede han sne, bar vand og brænde og hjalp sin kone med det grove arbejde. Han trallede og sang dagen lang og

fik alle sine dragter færdige i rette tid. Og både provsten, amtmanden og klokkeren sagde:

»En så dygtig skrædder som skræddermesteren i Snike findes ikke i syv kirkesogne; men han kender også livets mening! Og det mærkelige er, at han slet ikke er vigtig deraf.«

Se, det var nu historien. Har den noget at sige os i dag? Har den noget at sige jer i dag, hvor I om få minutter sidder med bevis for overstået eksamen?

Jeg vil tillade mig uden yderligere kommentarer at gå ud fra, at I er i besiddelse af så megen selverkendelse, at ingen af jer bliver vigtige eller opblæste af de resultater, I har nået. En del af jer har grund til at være stolte over og tilfredse med, hvad I har arbejdet jer frem til – men det er noget ganske andet.

Det centrale i historien om vor skrædder er: et ganske almindeligt menneske, der ikke altid gør sit arbejde omhyggeligt nok, der altid placerer årsagen til fejl hos »de andre«, og som faktisk flygter fra det. Motivet til hans flugt er godt nok. Ingen bør vel lastes for at søge »livets mening«. Han drager søgende rundt i verden for til sidst at konstatere, at svaret på, hvad han søgte, var så snublende nær.

Skrædderen synes åbenbart, at hans arbejde er ensformigt og trivielt. Han har ikke tankerne ved det, og så går det galt med klokkerens bukser og provstens frakke.

Vi skal nok alle regne med, at uanset, hvad vi kommer til, vil der være dele af vort arbejde, der vil have ensformighedens og gentagelsens præg, men det skal også gøres. Forvent ikke, at »interessant og afvekslende« arbejde betyder, at hver dag og time byder på noget nyt. Svinger koncentrationen, går det skævt, og det kan let gå meget værre end med amtmandens frakkeærmer. Enhver af jer kan selv finde eksempler på katastrofale følger af manglende koncentration.

Skrædderens kone er et lille beskedent menneske. Hun beundrer ham, fordi han tænker så meget og så klart. Hun passer ham op på alle måder, men får liden eller ingen tak derfor. Hun er den, der søger at skabe og opretholde en smule hjemlig hygge, men høster ingen anerkendelse for det, for det er da

ham, der tænker, der tjener til livets ophold, og som sørger for alt det øvrige.

Da skrædderen er mest irriteret over fluerne, arbejdet og konen, »drager han ud i verden« for at finde livets mening. Sådan gør man i eventyrene.

Konens svar: »Nej, det har jeg aldrig tænkt over. Jeg gør bare alting, så godt som jeg kan«.

Provsten, »han er jo en klog og boglærd mand«,

»Når man passer, hvad man skal,

det går os vel, hver i sit kald«.

Gamle Jens, soldaten med et langt liv bag sig: »Det er at lyde befaling«. Jens er vant til at gøre, hvad man bliver sat til. »Jens har ikke spekuleret meget dybt over det spørgsmål«.

Kongen: »Livets mening må være, at jeg jager min fjende pokker i vold. Vil du hjælpe mig med det?«

Den lærdeste af de lærde: »Tja!« og en gang til »tja!«. De øvrige lærde fandt intet svar i deres bøger.

– Og så finder vi vor skrædder på universitetets trappe, opgivende, selvransagende. »En rigtig nar er jeg«. Han skammer sig – tænker på sin kone.

Og konen dukker op i rette øjeblik – som det jo sker i eventyret.

»Du har vidst det hele tiden, lille mor. Du kender livets mening. For du passer dit arbejde og er som en solskinsdag fra himlen«.

De drager hjem og skaber i forening et hjem med tilfredshed, med fællesskab om arbejdet, med glæde over arbejdet, respekteret i deres lille verden – for faglig dygtighed og for menneskeligt værd.

Vi skal skilles nu, og det er skik, at man ønsker til lykke. Det betyder omtrent det samme som, at vi ønsker, at I »må klare jer godt i tilværelsen« – for at vende tilbage til realisternes stileme. Ja, hvad ligger der så i det?

Sagen kan jo anskues fra mange synsvinkler. De fleste af jer står over for at skulle starte jeres egen tilværelse. Jeg skal minde mig selv om, at der blandt dimittenderne også er voksne mennesker, der allerede er godt på vej i deres tilværelse.

Men flertallet af jer skulle være klar ved starthullerne. Jeres

videre uddannelse, jeres beskæftigelse, jeres erhverv skulle gerne være en slags fast ramme om jeres tilværelse – men ikke hele tilværelsen.

Også for jer – som for vor skrædder i historien – vil der komme dage, hvor arbejdet vil føles trivielt, tingene vil mislykkes, I vil måske begå fejltrin, I vil lide nederlag. I vil møde modgang og ufordragelighed – måske misundelse, især, hvis I er dygtige og pligtopfyldende.

Det må man lære at leve med. Det kan tage tid, det kan gøre ondt, det kan kræve karakterstyrke. Men det kan gøres!

Mislykkes et og andet for dig – nå ja, vi kender da situationen fra skolen – så er det lærerens skyld, de uforståelige eller kedelige bøgernes skyld – eller måske det gode vejr! Omvendt set fra min side af katederet: Mislykkes forklaringen af månens faser, så skyldes det søvnige, uopmærksomme, dovne eller ubegavede elever. Det er da ligetil! Det er ikke altid, de lette løsninger er de rigtige.

Mislykkes et og andet for dig, da er det en god regel først at søge fejlen hos dig selv!

Begår du fejltrin – og det kan ske for den bedste – husk da på: det tjener intet formål, at du skjuler det for dig selv og håber på, at andre ikke opdager det. Man kan rejse sig igen efter et fald, men det kræver selvdisciplin. Måske er du en svag karakter og behøver støtte, sørg da for at søge den hjælp hos mennesker – voksne eller jævnaldrende – som du véd, vil dig det godt.

Lider du nederlag, da erkend det åbent for dig selv – du behøver vel ikke ligefrem at udbasunere det for alle vinde – men erkend det for dig selv. Måske er det anledningen til at skifte kurs. Aksel Sandemose siger i »Varulven«: »Nederlag skal op i lyset, ikke graves ned, for det er gennem nederlagene, man bliver menneske. Den, der aldrig erkender sine nederlag, forbliver en gøgler, han bærer ingenting ind i fremtiden.«

Vor skrædder i eventyret fandt »livets mening«. Han søgte selv, han led nederlag, og han blev hjulpet. Han blev menneske.

I har jeres ungdom foran jer, forhåbentlig en lang række ungdomsår, som I kan bruge – og misbruge! Men husk på: Den kommer ikke tilbage! I kan ikke leve den om igen. Så sørg da

for at få noget ud af den: uddannelsesmæssigt, erfaringsmæssigt, oplevelsesmæssigt. Se at komme ud, få luft under vingerne, udvid jeres horisont. Vi lever i en teknisk tidsalder – knallertalder, stereoalder, elektronikalder. Så sørg da for at bruge disse tekniske hjælpemidler til at skaffe jer oplevelser. Så brug da den knallert til at komme ud og se jeres land – eller for min skyld kan I køre Europa rundt, og brug da den højt udviklede og forfinede lydteknik til at skaffe jer musikalske oplevelser.

Aldrig teknikken for teknikkens egen skyld. Det er redskaber. Brug dem til at skaffe jer oplevelser, som I kan tage med jer ind i jeres fremtid.

Vel er der mørke skyer: beskæftigelsesmæssigt, økonomisk, uddannelsesmæssigt osv. Men hvem har lovet os en problemfri tilværelse? Hvem har lovet, at der skal være et sikkerhedsnet? Hører det ikke stadig med til ungdommens privilegier at have »gå-på-mod«, optimisme, oplevelsestrang og livsglæde?

Livet er rigt – og meget nuanceret. Her er vi midt i den danske skærsommer. Luk da jeres sanser op for den skønhed og rigdom af oplevelser, der er at hente i naturen – uanset årstiden. Og der er oplevelser at hente i kunstens verden, i musikken. Den materielle side af tilværelsen skal vi nok blive mindet om, den presser sig altid på. Men også i fantasiens og poesiens rige kan man hente berigelse og udvikling – og sidst, men ikke mindst i jeres forhold til andre mennesker. Et harmonisk og sandt menneskeliv er mere end snævert materielt velvære.

At finde »livets mening« kan meget vel vare hele livet! Men der skal ledes – måske lides – men først og fremmest skal det leves.

Med disse ord: Til lykke med det overståede, og gid I må klare jer godt i tilværelsen!

K. Basse

Ved translokationen i sommer havde elevforeningen den glæde at uddele følgende præmier: Axel Munchs Mindelegat til Solveig Schmidt, IIIb (legatet skal tildeles den dimittend, der har den højeste eksamen). S. Vester-Petersens Mindelegat til Kirsten Bæk, II real. Djurslands Banks flidspræmie til Jan Toft, IIIa. Sparekassens flidspræmie til Niels Jørgen Grouleff, IIIb, og Søren Swith, IIIa. To flidspræmier fra boghandler Vilh. Hansen, Grenå, blev givet til Niels Jørgen Bak Pedersen, IIIa, og Käthe Hermann Petersen, IIIb. Elevforeningens flidspræmie blev givet til Lars de Neergaard, 9. kl., og Steffen Bo Larsen, IIk.

En rejse på Djurs

10

Mellem Solbakke og Helligbjerg

Der var engang en sort hund, siger et gammelt sagn. En sort hund, som hver midnatstime løb tværs over Jylland, fulgte solens ridt fra øst mod vest med mange ærinder undervejs fra Djursland til Helligbjerget i Viborg.

Denne sorte hund, sagde de gamle, er Fanden selv, som trækker i hundepels, når han vil optræde ukendt og hente døde synderes sjæle. Eller vil varsle død for de, der havde forskrevet sig og måtte »gå igen«.

I de gamle sagn findes flere udgaver af denne hund. På Djursland og videre mod vest følger egnens sorte hund fortrinsvis de afstukne veje. Den kender hver sti og vej, alle Viebakker, kirker og gravpladser. Den medvirker, når den nye dag kædes til den gamle, når døgnene føjes sammen til uger, til måneder – til år – til sekler og evigheder. Den besøger høj og lav, når deres sidste time er nær, men kun på turen mod vest. Den løber uset tilbage ad ukendte veje.

Bogen om den sorte hund lader vente på sig. Udgivelsen blev udsat, efter at Aarhus Stiftstidende i oktober 1974 havde efterlyst gespenstet i søndagstillæget, og nye hundehistorier dukkede frem fra glemslen.

Bank under bordet eller slå kors for dig. Overtroens og fantasien verden er en helt anden end arkæologiens. Når bogen om den sorte hund udkommer, bliver den tilegnet alle, der kan lide at læse folkesagn. Bogen bliver skrevet med de gamle sagn som grundlag og med fantasien til hjælp. I det følgende gengives, hvad der hændte mellem Ryom og Auning på den sorte hunds natlige ture, på vej til Helligbjerget i Viborg.

— — —
På et tidspunkt i 1700-tallet hørte Skarresø og Marie Magdalene, i daglig tale kaldet Marmeline, til samme pastorat. Degnen i Marmeline underviste dengang børnene i Skarresø i al beskedenhed. Sognekirkerne begge steder ejedes af manden på Ryomgård og havde fælles sjælesørger i al ophøjethed. Degnen var til fods og præsten standsmæssig kørende. En aften på vej fra Skarresø mødte Marmeline-deggen den sorte hund, men til hans store held rendte den udenom ham. Han så blot, at den stak ud ad Adelvejen.

Det var lige under midnat, da den sorte hund kom tilbage fra en visit i Skarresø og passerede Solbakken i Ryom. Men det var dog først hjemme ved skolehuset og kirken i Marmeline, den gamle degn atter bemærkede hunden, der i et sus forsvandt om hjørnet af kirkegårdsmuren og løb mod vest.

Det havde ikke været svært at få øje på den sorte hund i Ryom, der kun bestod af et par huse foruden den store gamle gård på holmen nede ved åen, hvor også bomhuset og møllen fandtes. Bondebyen Ryom eller Ryum var forsvundet efter en altødelæggende ildsvåde og derpå nedlagt i henhold til kongelig befaling i 1683. Anderledes forholdt det sig i Marmeline, der både havde kirke, præstegård og skole plus en halv snes gårde og lige så mange huse. Her havde den sorte hund tit et ærinde at besørge, og her havde degnen hjemme, boede side om side med kirken og lige ved Adelvejen.

Mere vidste degnen ikke at berette i første omgang. Enten har han været ny på stedet, eller også har han ikke rigtigt villet vedgå, at han var nærsynet og trængte til briller. Alle og enhver i byen vidste det og kunne fortælle, at den sorte hund skulle gennem de store tætte skove for at komme videre. Selv det par mennesker, der var tilbage i bondebyen Ryoms brandtomter, kendte til hjulspor og vejstumper, der ledte hunden gennem deres skov. På den gamle gård vidste herremanden og hans hus endnu bedre. De påstod, at den sorte hund sprang over skoven i et eneste stort hop, hvis der da ikke netop var én eller anden, der skulle hentes hjem på dagen. Én og anden, der havde forskrevet sig ved at låne penge af Fanden.

Vidste den gamle degn ikke alverden, så var der andre til at

fortælle, at taget på den svenske lade til Holbækhuset i Brunmose altid var i stykker på et ganske bestemt sted. Holbækhuset ligger – eller rettere – lå i den del af Fjeld skov, som tidligere kaldtes Holbækgårds, lige ved den sorte hunds nærmeste genvej. Her i skoven findes mange huse eller gårde med fine navne.

I gamle dage blev gårde meget ofte nævnt og skrevet som huse. Endnu kendes både Ålborghuset, Viborghuset og Mejlborg. Foruden Rosenborg og Stadsborg i skovens østside, navne der må tilskrives en tidligere ejer med vidt udsyn og fine fornemmelser. En senere skovejer byggede ejendommen Enebo i Fjeld og lod opføre to høje udsigtstårne af træ, hvorfra han kunne beskue alle herlighederne, som de tog sig ud i dette århundredes første fjerdedel. Tårnene i Fjeld skov blev kaldt »Fruens Tårne«. Nu er træerne vokset op over både tårne og Viebakke. Tårnene er borte, men Enebo, Rosensø og Viebakke lader sig genfinde tillige med de to runddysser ved Klemstrupgården og jættestuen på Randershøj.

Den førnævnte svenske lade til Holbækhuset var takket med lyng, der nåede jordsmonnet. Taget ville aldrig holde eller blive liggende på plads i et af hjørnerne. Det selvsamme hjørne, som den sorte hund brugte til indgang. Det er vel unødvendigt at føje til, at »Hundehullet« fandtes i det nordvestre nederste tagskæg. Det gik aldrig an at gøre tækkearbejdet for solidt på dette sted, hvor den sorte hund havde sin gang og ikke fandt sig i nogen form for henvisning til nærmeste omkørsel.

Inden vi forlader Marmeline og Fjeld skov for at følge den sorte hund på dens videre færd, bør det berigtiges og hermed være givet som undskyldning til den gamle degn, at han ikke vidste ret meget eller måske rent havde forglemt et par vigtige detaljer. Det er dog ham – degnen – der siden kunne fortælle, at den sorte hund også har kendt til Hvidebakke. Når de følgende linier ikke nåede at komme med i første omgang, kan det også tilskrives de mange nåletræer, der skjuler Hvidebakke på alle leder. Stedet hedder i virkeligheden Viebakke, udtales endog med dobbelt W. Men til hvem, bakken har været viet, vides ikke. Kirken i Marmeline, den kendte bygning med de to røn voksende ud af våbenhusgavlen og de stærke kalkmalerier

i hvælvingerne, blev opført ved en helligkilde nær Viebakke. Kirken afløste et stenkapel, som ifølge et gammelt sagn var bekostet af to jomfruer, Maria og Magdalena, der blev helbredte ved den hellige kilde.

Den sorte hund har ofte gæstet Marmeline, sikkert hver eneste midnat og altid kirken så nær som muligt. Desuden Viebakke, der passer ind i billedet af hundens gamle hævdvundne ejendomsret. Kirkens overdådige udsmykning af kalkmalerier er på ny kommet til ære og værdighed efter ca. 400 års glemsel under et tykt lag hvidtekalk. Her er både det gode og det onde malet på væggen, især er Fanden og hans slægt rigt repræsenteret, foruden et hundelignende dyr, der dog ikke er sort. Har den ukendte mester ikke villet gøre sin hund sort, så er såvel Fanden som hans oldemor til gengæld blevet mørklødede djævle, der skulle erindre menigheden om, hvad der ventede syndere og andre forskrevne, som før eller siden skulle møde den sorte hund.

Efter Marmeline og Brunmose møder den sorte hund atter skov i Vivild og Gjesing sogne. Den har krydset sig frem gennem Fjeld, der endnu rummer vejstykker eller rester af gamle færdselsårer. Vejspor der er synlige i den tætbevoksede skovbund, men engang var farbare og anlagt på de mest tilgængelige steder. Muligvis forholder det sig, som bønderne og herremanden i Ryom fortalte, at den sorte hund havde taget skoven i et par store hop for hurtigt at nå frem til Randers landevej og Løvenholm. Lige så sandsynligt lyder det, at den har løbet på alle fire og alligevel overholdt sin tidsplan.

Den krydser Grenå-Randers landevej et par gange inden Herredsvejen, der fører gennem skoven og er lige så gammel som herredet. Den gamle landevej fra øst mod vest er nu en skovvej i to hjulspor med høj midterrabat gennem Løvenholm- og Stenaltskovene. Det gamle vejsystem er intakt og kan stadig befares af moderne køretøjer, men bliver det heldigvis sjældent. Turen er langt mere værd til fods eller på cykel og fører gennem nogle af de smukkeste områder, forbi skovsøer og moser, gennem bakker og dale.

Der er mange lysninger undervejs. Inde i skovens dyb findes Hvidebakke. Det må stærkt beklages, at de, der laver landkort,

Den gamle Grenå-Randers landevej gennem Løvenholmskoven

Foto: K. Mejnecke

ikke for længst har erkendt, at der her er tale om endnu en Viebakke, og at navnet burde staves sådan. Hvis det skulle vise sig, at geodæterne ikke er de skyldige, lader jeg hermed Sorteper gå videre til rette vedkommende. Den sorte hund er for længst underrettet. Den kender stedet og kan træffes her lige så tit som ved den nærliggende rest af en gammel kilde med fundament af kampesten. Nu er kilden under stenene tør, men der springer eller vælder en ny frem i umiddelbar nærhed. Det klare vand forsvinder i en lille skovsø. Stedet kaldes »Madses Kjall« eller Mads Konges kilde, en fredfyldt rasteplass for heste, kusk og passagerer, når postdiligencen eller dagvognen gjorde holdt undervejs.

Lige før Auning, der så helt anderledes ud i de dage – Gud bedre det – findes de berygtede Postbakker. Det rigtige navn er Porsbakkerne, og her spøger det til den sorte hunds ære og udsøgte fornøjelse. Den er dog ikke direkte indblandet i de begivenheder, der førte til forvekslingen af Post og Pors, som lyder ens, når de udtales hurtigt på Auningegnen. Desuden må et gammelt sagn medtages til forklaring.

Gennem Porsbakkerne kører hver nytårsnat en ildvogn, der tilbagelægger en fjerdingvej til »De brudte Lodder« i Auning

skov. Man fortæller, at der forhen er sket en del mord på denne strækning. En postvogn med heste, kusk, passagerer og gods er engang for mange år siden blevet helt og aldeles borte her i dette område. Hvis man sidenhen kørte denne vej ved midnatstid, stod der ild ud af piskesnerten og af hestenes ører og haler. Sagnet om den forsvundne postvogn har derved bidraget til navnenes forveksling.

Sagnene fortæller, at der bor et eller andet fabeldyr i den mellemste Porsbakke, hentyder til et stort gespenst, der vogter en vældig skat. Men om det er en hund, en drage eller bare en sort kok, er aldrig blevet fuldt opklaret. Der er ej heller nogen i live, som kender eller husker ritualet, der kan lokke skattens vogter frem i lyset.

Om denne gemte skat fortælles, at tre Auningmænd drog til den mellemste Porsbakke og ville grave guldet ud. Den ene af dem var et snakkesaligt fjols, hvorfor de to andre formanede ham til at holde kæft under gravearbejdet, der skulle foregå under absolut tavshed. De begyndte at grave klokken tolv midnat. Hvorfor arbejdet netop skulle igangsættes i samme time, som den sorte hund løb stedet forbi eller besøgte pladsen, har ingen villet røbe. Enkelte mindede om, at spøgelser som regel viser sig et kvarter før tolv og har spøget færdig inden midnat.

De tre mænds gravning startede godt, men efter en tids forløb begyndte den snakkesalige at grine højt. De to andre kiggede nysgerrigt på ham, som om de ville spørge hvorfor? Da kunne fjolset ikke dy sig længere og udtrykte højlydt: »At nok havde han set meget i sine dage, men aldrig før oplevet en befordring med fire kokke for – og nu kom kørende ned til dem i udgravningen.« De to andre kunne ikke se noget, men lod sig forskrække og skyndte sig op af hullet, hvor alt var blevet så sort, at det ikke var muligt at se det mindste spor af gods eller guld.

Senere prøvede de to makkere på ny og uden trediemanden. Helst ville de have taget byens skomager med, men han ville eller turde ikke. Derfor gik de alene til opgaven. Deres eneste udbytte var et råddent hestelår, der velsagtens stammede fra en af de forsvundne postvogsheste. De tog hestelåret med sig

Gammel Estrup - Jyllands Herregårdsmuseum

Foto: K. Mejnecke

og smed det på hjemvejen ind i skomagerens stue for at gøre ham en tort. De ville hævne sig, fordi han ikke turde gøre dem følgeskab.

Næste morgen var hestebenet blevet forvandlet til det pureste guld i skomagerens stue. Så noget har der været om al den snakken nedgravet skat i Porsbakke. Det er blot besynderligt, at skomageren aldrig har meddelt nogen derom. Hans efterkommere, der bor rundt på Djursland, har ellers prøvet alt muligt for at komme på sporet eller få bekræftet den gamle historie. En enkelt i slægten har ymtet noget om, at han – skomageren – såmænd nok havde overladt det gyldne hestelår til Grev Skeel, der i forvejen havde god forstand på penge og desuden drev guldmageri på sin gård Gammel Estrup. Skomageren undgik derved at forskrive sig til Fanden. Det lod han Grev Skeel om.

»A æ fra Auning – Gu bejjer’et – ve do kyeve mi row« eller tilsvarende spørgsmål som dette, der på rigssprog siger »Jeg er fra Auning – Gud bedre det – vil du købe mig rug«, tillægges fæstebønder fra denne magre egn. Dermed udtrykte de slid og armod, sandjord og ringe udbytte, samt håbede – i Guds navn – at opnå en lidt bedre pris for deres varer. Udtrykket er ble-

vet hængende i det lokale sprog. Kun de ældste er fortrolige med meningen, de fleste opfatter det som en munter spøg. Men for fæstebonden var det bitter alvor tilsat en anelse fiffighed.

Da man i sin tid fandt ud af at påberåbe sig Vorherre ved enhver markedshandel i Auning, bestod byen kun af nogle få gårde og lidt flere huse foruden kro, vandmølle og naturligvis kirken, hvortil hørte et hospital med plads til ni fattige lemmer. Hospitalet er nu indrettet til ligkapel, men menes oprindeligt at have fungeret som kirkelade.

Randers landevej skaffede næring til kroen, dagvogn og postdiligence havde holdeplads her. Både kro, mølle og kirke ejedes af Gammel Estrup, der ligeledes ejede de omliggende fæstegårde og huse. Mange af beboerne hentede deres udkomme på slottet. Ved landevejen mellem kro og mølle stod en gruppe elletræer, som den sorte hund altid snuste til og lettede ben på, når den kom forbi og samtidig ville markere sine rettigheder og territoriale områder. Hunden løber altid videre fra kroens elletræer til kirken, det lyder godt nok lidt bagvendt, men det gør den trods alt – siger man. Fordi den skal til kirken og kirkebakken, som burde være nævnt før kro og vandmølle.

Auning kirke hører med i billedet af Gammel Estrup. Kirkens rige udsmykning leder ingen i tvivl om skiftende ejeres velstand og formåen. I kor og hvælv ses kalkmalerier af både bebudelse og dommedag. Alterstagerne er af drevet sølv, de øverste stolestader bærer adelsvåben og årstallet 1726. Skibets store baroklysekrone ligeledes. Gravkapellet er adskilt fra kirkerummet ved en svær smedjernsdør, og i kapellet findes et prægtigt gravmæle i marmor over Jørgen Skeel, død 1695. Kister af marmor og enkelte af sandsten med marmorplader – 14 sarkofager i alt – med fint greveligt indhold kan beskues i det hvælvede gravrum.

Kirkebakken er ikke nogen rigtig bakke her i Auning og har aldrig været det. Men alligevel stor nok til at give et ildhjul god fart, når denne kometagtige lysende vogndel hver nat triller ned mod Auning by. Ildhjulet ruller altid mod øst – mod solopgangen.

Forklaringen på dette fænomen kan hentes i gamle sagn, der

siger, at skal mørkets ånd – i dette tilfælde den sorte hund – mod vest, da skal lysets ånd den modsatte vej – mod øst.

Mellem Auning kirke og Gammel Estrups gravlund ved Helligbjergets fod findes en underjordisk løngang – siger kilderne. Denne genvej ville spare den sorte hund for mange skridt, men det er ikke hundens sag at spare på fodtøjet. Hunden skal forbi kroen, vandmøllen og alle elletræerne. Den bruger til enhver tid landevejen for at nå frem til avlsgården. Den skal over Allingåen, hvor Åmanden – også kaldet Nøkken, der er ret musikalsk og skråler å-hå – har en filial ved det gamle overfartssted, hvor der ligger en fordømt præst nedmanet.

Da den sorte hund når frem til Gammel Estrup, søger den straks ind i stalden til arbejdsdyrene. Den foretrækker heste frem for noget andet levende dyr. Det er ikke så mærkeligt, når man betænker dens formodede afstamning, dens mulige tilhørsforhold i en gammel gudeverden. Der var mange heste på stald, da den var hvalp hjemme på Asgaard, gudernes bolig bygget af en Jætte, der som honorar for sit arbejde ved opførelsen af dette kæmpekompleks skulle have sol, måne og gudinden Freja. Men Jætten fik aldrig sin betaling, den blev ham franarret af den onde og upålidelige Loke, fader til dødsgudinden Hel, hvis vagthund kendtes under navnet Garm. Den sorte hund er muligvis en af Garms efterkommere.

På Gammel Estrup stiller den sorte hund sig midt i døråbningen til staldlængen, kigger ind og beundrer hesteholdet. Den udstøder et par bjæf til hilsen, der besvares med højlydt vrinsken, en fortrolig samtale mellem heste og hund. På ny vender den om, haster gennem Brændegården og forsvinder ud af Hundeporten, der naturligvis aldrig må stænges.

Næste morgen kan man i en bestemt bås finde en hest, der skummer af sved. Den sorte hund er uden direkte skyld i hestens svedetur. Noget tyder på, at hesten har været udlånt til Kong Volmer, der slet ikke er denne kendte rytter, men »den gamle« selv – Odin, gudernes ældste – populært kaldet Wollemand eller Gamle Ole. Den sorte hund og Wolle siges at være gode bekendte, muligvis endda lidt i familie, men den sorte hund tager ikke med Wolle på jagt. Den har andre gøremål og er ikke nogen jagthund. Wolles nattejagt kaldes Asgaardsrejsen,

Løvenholm set fra parken

Foto: K. Mejnecke

der består af en rytterskare, som hver torsdag nat og især jule-
nat rider gennem luften med halsende hunde i sit følge. As-
gaardsrejsen regnes dog også til dødsvarslerne på religionens
overdrev.

Den omtalte svedige hest kan også have været med på en
natlig tur for at købe hundemad hos en bonde i Gjesing. »Den
Gamle« havde mange hunde, og de var altid sultne. Bondeman-
den i Gjesing – det fortæller man der – ville nødig tage af sine
egne kreaturer for at levere kød til Wolles hundekobbel. Tog
derfor bytyren og solgte den uden at spørge oldermanden.
Hundene åd fællestyren på stedet og levnede kun klovene. Det
er forståeligt, at hesten var svedt efter en sådan oplevelse, hvor
den nemt selv kunne været gået i hundene. Hvordan bonden
klarede afregningen med de andre bymænd – og den sorte
hund – melder historien intet om.

Gjesinggård er det tidligere navn for Løvenholm og fik sit
nuværende navn efter dyret i Rantzauernes våben, da hoved-
gården i 1674 blev ophøjet til grevskab. Den mægtige slægts
kendteste navne på gården, brødrene Christian og Wilhelm
Adolph, Ditlev Rantzaus sønner, er gået over i historien som
blodige uvenner. Den sidste forskrev sig til Fanden. Grev Chr.

Ditlev blev i november 1721 ramt af et geværskud under en sneppejagt og døde af sine sår. Det var ikke et vådeskud, som man først antog, og som broderen gerne havde set det. En af jagtdeltagerne blev kort tid efter sat fast og tilstod, at han havde skudt greven efter ordre fra den yngre broder Wilh. Adolph, som for sin udåd blev idømt evigt fængsel og døde få år efter som livsfange på Akershus. Hvorefter den sorte hund hentede hans sjæl.

Den sorte hund har gæstet Løvenholm flere gange senere. Det er almindelig kendt på egnen, at godsejeren Chr. Pind (død 1855) havde forskrevet sig og lånt penge af Fanden. Man fortæller, at den sorte hund opholdt sig ved hans dødsleje og fulgte hans kiste til graven. Men at hunden brat forsvandt, da præsten påbegyndte jordpåkastelsen og slog kors for sig. Siden skal Chr. Pind have gået igen på kirkegården i mange år og lige til den dag, en præst af den sorte skole manede ham ned for evigt med en solid egepæl gennem kistelåget.

På Løvenholm kan man endnu beskue hundehullet eller rettere skrevet fangehullet i kælderens under nordre hjørnetårn. Nedgangen er forsvarlig lukket med en svær jernbunden dør, der har sørget for, at ingen syndere indespærret her nogen sinde så dagens lys. Gårdens hunde havde det betydeligt bedre end fangerne i hundehullet. Løvenholm har endnu et rigtigt hundehus, grundmuret og teglhængt, hvor hundene kan bo standsmæssigt og have det lunt i lyse omgivelser bag hvidkalkede mure uden jerndøre.

Rantzauernes saga var slut efter brodermordet, og godset tilfaldt Kronen, da Wilh. Adolph var blevet dømt til evigt fængsel i 1726. Grevskaftet blev ophævet i 1742, da gården blev solgt for 40.000 Rdl. og opnåede skattefrihed for 300 td. land af bøndergodset, så længe en mandlig ætling af den Dannenskjold-Samsøeske familie var i live. Skattefriheden gik tabt i 1820, hvorefter skiftende ejere med større eller navnlig mindre held drev godset indtil 1929, da hofjægermester Valdemar Uttendal købte Løvenholm på tvangsauktion. Gården tilhører det fond, som Uttendal oprettede i 1947 og er nu kollegium for 60 drenge fra Grenå Gymnasium, der har lejrskole på slotet.

Løvenholm Slot

- efter et prospektkort fra ca. 1900

Hofjærgermester Valdemar Uttendal ligger standsmæssigt begravet i et fornemt mausoleum i parken. Hans navn vil til evig tid blive mindet. Han reddede både Løvenholm og Gammel Estrup fra forfald og skrev historie ved at skænke os Jyllands Herregårdsmuseum.

Gammel Estrup huser egne spøgelse. Det må i denne forbindelse bemærkes, at den sorte hund ikke agter herregårdsspøgelser i almindelighed. Men spøger det uden for selve slottet, er sagen straks en anden. Der foregår et eller andet mystisk i og omkring den hegnede gravplads i Lunden ved Helligbjergets fod. Man fortæller, at en af de gamle grever hver nat rider sig en tur på sin hvide hest og altså går igen.

Her i Lunden hentede Fanden en julenat for snart mange år siden den stakkelse dragonvagtmeister Wedersø (fra Randers), som havde forskrevet sig. Både Fanden og den sorte hund henter, for den sags skyld og hver eneste nat, afdødes sjæle her i omegnen. Der bor også en trold i bakken, men den er sagen uvedkommende. Det er kongelig overstaldmester Greve Jørgen Skeel derimod ikke. Efter sin død blev han sat til at gå igen med manér og køre i karét med et firspand af hovedløse hingste. Bag vognen lunter den sorte hund med en hvid ring om

halsen. Det antydes her som mange andre steder, både i Marmeline og siden i Neder Hornbæk, at hunden bag vognen er en afhentet ugudelig præst, der derved soner sine synder og gør Greve Jørgen følgeskab.

Det sidste nye spøgelse på Gammel Estrup er ingen ringere end Hofjægermester Valdemar Uttendal (død 1951), oplyser man på slottet. Valdemar Uttendal giftede sig til alle herlighederne og reddede med sin solide pengepung Slottet og avlsbygningerne fra en ugunstig skæbne. Man siger, han går igen for at bøde på én eller anden forglemmelse i sit testamente angående nogle gamle møbler og forskelligt andet bohavede. Ting og sager, der forblev stående på Løvenholm, som ligeledes var hans ejendom, men som rettelig burde have været overført til Gammel Estrup – Jyllands Herregårdsmuseum. Men sådan siges der så meget.

Det aner den sorte hund intet om i sit eksil. Den er for længst ude af billedet i 1951 og brød sig jo også Fanden om herregårdsspøgelser i det hele taget. Derimod må Valdemar Uttendal have vidst besked om et eller andet eller været overtroisk. I levende live lod han sig ikke friste eller overtale til at tage ophold på Gammel Estrup. Han har aldrig overnattet på slottet. Ligesom den sorte hund kunne han ikke fordrage herregårdsspøgelser.

Rosmos Hede, Mikkelsdag 1975.

Karl Mejnecke.

Praktiske oplysninger om skolen

Siden 1. august 1960 har Ryomgård Realskole været en selvejende institution. Medlemmer af institutionen er automatisk de forældre, der har børn på skolen. Herudover kan optages som medlemmer kommuner og personer, som har interesse i skolens arbejde og ønsker at støtte dette, mod et indskud på 100 kr. (kommuner dog mindst 1000 kr.).

Dette være sagt som en speciel henvendelse til forældre, der gennem en årrække har haft børn på skolen, og som derigennem har fået interesse for dens virke: Når Deres barn forlader skolen, kan De for dette beskedne engangsbeløb bevare Deres forbindelse med skolen og Deres stemmeret til bestyrelsesvalg og dermed indflydelse på skolens drift.

Det økonomiske ansvar for skolens drift varetages af en bestyrelse på 7 medlemmer. Den vælges for tre år.

Den nuværende bestyrelse, valgt ved medlemsmødet den 21. august 1975, ser således ud:

1. Lrs. K. Vester-Petersen, Torvegade 14, 8900 Randers, telefon 42 60 00.
2. Dyrlæge P. Rasmussen, H. C. Andersensvej 1, 8560 Kolind, telefon 39 10 22 eller privat 39 15 95.
3. Tømmermester Eskild Nielsen, Banevænget 11, 8544 Mørke, telefon 37 71 03.
4. Bankdirektør N. P. Bager, Nordlysvej 19, 8200 Århus N, telefon 16 73 08, Korup 36 71 21, banken 12 61 11.
5. Godsejer N. Iuel, Mejlgård, 8584 Tranehus, telefon 31 70 44.
6. Ejendomshdl. Jørgen Holm-Pedersen, Storegade 3, 8550 Ryomgård, telefon 39 43 00.
7. Lærer Dorthe Handberg, Poppelvej 56, 8550 Ryomgård, telefon 39 44 73.

Forældrerådet

I december 1971 valgtes skolens første forældreråd. Der holdes

valg til forældreråd hvert år inden udgangen af september. Efter forældrerådsvalget den 21. august 1975 ser forældrerådet således ud:

1. Valdemar Korfitsen, Lærkevej 4, 8550 Ryomgård, telefon 39 43 37 (formand).
2. A. V. Pedersen, Poppelvej 7, 8550 Ryomgård, telefon 39 43 59 (næstformand).
3. Hanne Hove-Nielsen, Ny Ryomgård, 8550 Ryomgård, telefon 39 44 58 (sekretær).
4. Poul Wiese, Erantisvej 3, 8400 Ebeltoft, telefon 34 19 68.
5. Tove Lang, Rugvangen 20, 8560 Kolind, telefon 39 12 67.
6. Kamma Nielsen, Alvadgård, Østenfjeld, 8581 Nimtofte, telefon 39 80 01.
7. Rikke Lauritzen, Røgtergården, Brunmose, 8963 Auning, telefon 48 32 01.

Forældrerådets vedtægter var optrykt i årsskriftet for 1972, men kan i øvrigt fås ved henvendelse til forældrerådet eller til skolen.

Skolens faglige og pædagogiske ledelse og daglige administration varetages af skolebestyreren, der er ansvarlig over for undervisningsministeriet.

Skolebestyrer K. Basse Kristensen træffes som regel hver skoledag kl. 12,10–13,00 på skolens kontor, telefon (06) 39 40 02.

Skolebestyrer K. Basse Kristensen, privat Vibevej 19, telefon 39 41 35.

Viceskoleinspektør A. V. Pedersen, privat Poppelvej 7, telefon 39 43 59, der har den daglige kontakt med kostafdelingen.

Lærerrådsformand, fru Birgit Nielsen, Frelling, Kolind.

Skolebetalingen

Skolebetalingen omfatter både undervisningspenge og bogleje. Den årlige betaling er følgende for skoleåret 1975/76:

Børnehaveklassen	kr. 1000	7. klasse	kr. 1300
1. klasse	kr. 1000	8. klasse	kr. 1700
2. klasse	kr. 1000	9. klasse	kr. 1700
3. klasse	kr. 1000	10. klasse	kr. 1700
4. klasse	kr. 1000	1. real	kr. 1700
5. klasse	kr. 1300	2. real	kr. 1700
6. klasse	kr. 1300	3. real	kr. 1700

Skolepengene opkræves i 10 rater og forfalder forud. Der

betales fuld rate for den måned, i hvilken eleven begynder skolegangen. Ved udmeldelse i årets løb betales fuld rate for den måned, hvori udmeldelsen finder sted. Ved indbetaling på giro 3 89 13 er postvæsenets kvittering gyldig over for skolen.

Ferieplan for resten af skoleåret

Juleferie: Søndag den 21. december – søndag den 4. januar.
(juleafslutning lørdag den 20. december)

Vinterferie: Lørdag den 7. februar – søndag den 15. februar.

Påskeferie: Torsdag den 15. april – mandag den 19. april.

Sommerferie: Lørdag den 19. juni – søndag den 8. august.

(Alle dage inclusive)

Store Bededag. – Kristi himmelfartsdag. – 2. pinsedag.

Støttemuligheder

Til skolen er knyttet følgende legater:

1. Skolebestyrer Axel Munchs friplads.
2. Dagmar og Erik Munchs Mindelegat.
3. Villy Halds Legat.

Disse legater opslås i de lokale blade og på skolen i april måned og tildeles som hele eller delvise fripladser eller som tilskud til befodringsudgifter.

Forældre, der har flere børn gående på skolen samtidig, kan få nedslag i betalingen efter følgende regler:

1. barn betaler fuldt ud, 2. barn betaler $\frac{3}{4}$, 3. barn $\frac{1}{2}$ og 4. barn $\frac{1}{4}$. Kan man præstere mere, går resten gratis.

Fra statens side ydes et mindre beløb som fripladstilskud til elever i private skoler. Beløbet har været uændret i det sidste par år, og når dertil kommer pengenes faldende værdi, siger det vist sig selv, at det må blive en ret beskeden støttemulighed. Ansøgning om dette fripladstilskud indsendes på skema, der udleveres fra skolen engang efter sommerferien. Ordningen omfatter 1.-9. årgang.

For elever over 16 år gælder det, at man gennem sin hjemkommune kan søge den såkaldte ungdomsydelse; den er afhængig af forældrenes indkomst- og formueforhold.

Statens Uddannelsesstøtte, som hidtil har kunnet søges af eleverne i 10. årgang, er fra 1. august 1975 indskrænket til at

gælde uddannelsessøgende over 18 år. Det vil i praksis sige, at kun eleverne i kursusklassen kan søge. Støtten kan ydes i form af stipendium eller lån.

Forældrekontakt

Skolen bygger på et gensidigt tillidsforhold mellem forældre og skole. Kontakten til forældrekrederen søges opretholdt ad forskellige veje:

1. *Elevens faglige standpunkt:*

Tre gange årligt giver skolen forældrene meddelelse om deres barns standpunkt gennem standpunktsbøger, der skal forevises hjemme, underskrives af forældrene og tilbageleveres til skolen.

2. *Klasseforældremøder.*

Ca. hvert andet år sammenkaldes forældrene til en bestemt klasse (årgang) til forældremøde. Normalt holdes der møde for børnehaveklassen, 1. kl., 3. kl., 5. kl., 7. kl. og II real samt hver andet år et fællesmøde om 8.-9. kl. Afvigelser kan finde sted, og andre klasser kan – om ønskes – komme ind i billedet.

3. *Forældrekontaktaftener.*

Den første torsdag i hver af månederne oktober, december, februar og april holdes kontaktaften, hvor alle skolens lærere er til stede på skolen – i hvert sit lokale. Ordningen kan efter behov udvides til flere aftener.

4. *Forældreuge.*

I slutningen af november 1972 indførtes forsøgsvis en såkaldt »åbent-hus-uge«, hvor forældre kunne følge undervisningen i deres barns klasse og i det hele taget få et indtryk af skolens dagligdag. Forældreugen gentages i indværende skoleår og er fastlagt til ugen fra den 26. til den 30. januar 1976.

Sidst, men ikke mindst, skal det i denne forbindelse nævnes, at *Forældrerådet* til enhver tid er villig til at høre, behandle og evt. viderebringe forældreønsker af mere almen karakter, og at fællesmødet i begyndelsen af skoleåret, hvor der vælges nyt forældreråd, vil være et udmærket forum for en mundtlig drøftelse af almene spørgsmål.

K. Basse.

Pluk fra skolens dagbog

1974:

- 22.-10. Forfatteren Arne Falk-Rønne viser filmen »Kannibalerne Ny Guinea«. Filmen blev ledsaget af et fremragende foredrag i et sprog, der var let forståeligt for alle tilhørerne. Der blev talt naturligt, jævnt og direkte om de mest makabre forhold.
- 25.-10. Svømmeundervisningen i Auning-hallen starter. Deltagere: 4. + 5. kl., i alt 23 elever. Ledere: Stig Jensen og fru Maylander.
- 29.-10. Inspektør Jørgen Hansen, socialministeriet, på besøg fra middag. Samtale på kontoret med A. V. Pedersen og skolebestyreren. Senere besigtigelse af kostafdelingen i Nimtofte – sluttende med et lille fællesmøde ved eftermiddagskaffen hos familien Danielsen.
- 31.-10. Fælles forældremøde for 3., 4. og 5. kl. Ca. to trediedele af eleverne var repræsenteret ved en eller to forældre. Velkomst og indledning ved skolebestyreren, men ellers var aftenen reserveret for samtaler mellem forældre og lærere – og så kaffen, forstår sig.
- 4.-11. Novemberprøverne begynder.
- 5.-11. Der har været indbrud i den nye bygning i nat. Glasruden i en af norddørene knust med en jernstang. Tilsyneladende intet af værdi forsvundet. Anmeldt til kriminalpolitiet i Grenå.
- 11.-11. Tagmøde. Den nye bygnings tag er stadig utæt. Tagfirmaet Hotaco og arkitektfirmaet Kjeldsen drøfter sagen med skolens repræsentanter, Eskild Nielsen og Nebel.
- 14.-11. Fagkonsulent Holmboe, Risskov, besøger skolen og

overværer historietimer hos fru Nielsen og Klinkby og dansktimer hos A. V. Pedersen. I middagspausen en kort drøftelse med implicerede faglærere – fortrinsvis om historie.

- 15.-11. Nyt tagmøde med nyt specialfirma, Everlite, impliceret. Nu må det da blive godt!
- 19.-11. Hele tre lærere fraværende. Lena Alber vikarierer i børnehaveklassen, civiling. Niels Mørch, Brunmose, vikarierer for fru Maylander.
- 20.-11. 9. klasses erhverspraktik slutter i dag. De har været ude siden mandag den 11. ds.
- 26.-11. Klage fra beboere på Jernbanegade over elever, der venter på bussen. Det præciseres ved fællessang: bussen holder ved skolens port. Der står man på!
- 29.-11. Skolefest.
Skolegang til middag. Eftermiddagen disponibel til »ommøblering«. Festen begynder i salen kl. 19,30.
1. afd.: Fru Geertsens sangkor, 7. kl. på politistationen, IIIa med Mark Twain til begravelse i Nebraska, II real giver beatkoncert.
2. afd.: Fortælleren og hurtigtegneren Lage Jacobsen, Odense, underholder, og koret slutter denne afdeling af.
3. afd.: Dans i gymnastiksalen. Kaffe- og pølsebar som sædvanlig.
4. afd.: Afslutning med fællessang i gymnastiksalen kl. 0,30.
En vellykket fest med godt besøg og en dejlig stemning. Velarrangeret af festudvalget, bestående af Stig Jensen, Emmy Basse, Klinkby, A. V. Pedersen og frue.
- 5.-12. Forældrekonsultation med pænt besøg.
- 7.-12. Kostskolestævne i Grindsted. Stig Jensen, A. V. Pedersen og skolebestyreren deltog.
- 11.-12. Fru Geertsen og koret opfører et krybbespil på Ryomgård alderdomshjem.
- 13.-12. Familien Danielsen og kosteleverne holder fest for indbudte gæster. Fra lærerside deltog hr. og fru Klinkby, hr. og fru A. V. Pedersen og hr. og fru K. Basse.

- 18.-12. Med bistand fra I real ekspederes elevforeningens årsskrifter. Lærerne holder »julefrokost« om eftermiddagen.
- 20.-12. Juleafslutning.
1. Velkomst og skolens julesang.
 2. Fru Geertsen: korsang og krybbespil.
 3. Klasselærertime.
 4. Film, 2 stk.: En om skibet, der hæves med plastikugler, og en lille smuk Grønlandsfilm.
 5. Juletræ.
- 1975:
- 6.-1. Slut på juleferien. 3 nye elever ind, 2 ud. Elevtal p.t. 180.
 - 7.-1. Skolen fylder 62. Erhvervsvejleder Schøler orienterer IIIrealerne, skolepsykolog Rønne Jeppesen foretager elevtest og orienterer om en del af sine »klienter«, og sundhedsplejersken forbereder skolelægebesøg. Jo, det var en travl fødselsdag.
 - 13.-1. Erhvervsvejlederen har orienterende møder med 9. kl. og II real.
 - 14.-1. Det årlige skoleledermøde på Grenå Handelsskole. Skolebestyreren deltager.
 - 16.-1. Eftermiddag: Skolebestyreren til skoleledermøde på Grenå Gymnasium.
Aften: Forældre- og elevmøde med 9. kl. og II real. Indledning ved K. Basse, derefter kaffe og »familiesamtaler«. Et udmærket møde omend ikke med nogen overvældende tilslutning.
 - 17.-1. Erhvervsvejlederen har enkeltmandskonsultation med mange besøgende.
 24. og Realskoleforeningens pædagogiske stævne på Randers
 - 25.-1. realskole. Vi var repræsenteret med et par deltagere om fredagen og en 5-6 stykker om lørdagen.
 - 27.-1. Forældreugen begynder – uden trængsel.
 - 28.-1. Enkeltmandskonsultationerne hos erhvervsvejlederen afsluttes. I alt har 45 elever benyttet sig af tilbudet.
 - 31.-1. Forældreugen slut. Der har nok været gennemsnitlig 1 besøg pr. dag.

- 3.-2. Kontaktmøde mellem bestyrelse, forældreråd, tilsynsførende og lærerrådet. Tidligere medlem af folketingets undervisningsudvalg, Per Bendix, indledte en debat om skolelovgivning. Senere samledes man til hyggeligt samvær på lærerværelset.
- 6.-2. Et togkort er blevet inddraget, en styrthjelm til flere hundrede kr. er forsvundet fra knallertparkeringspladsen, der er grammofonplader, som er gået i stykker, og så kaffemaskinen, der faldt på gulvet! Ind imellem forsøger vi altså også at få tid til at undervise. Om aftenen en velbesøgt forældrekonsultation. Her var det dog undervisnings- og arbejdsmæssige spørgsmål, der var i forgrunden.
- 8.-2. Vinterferie.
- 11.-2. »Ryom sange og melodier« er udkommet i en ny udgave. I dag udsendt til de elevforeningsmedlemmer, der har bestilt heftet.
- 17.-2. Vinterferien slut. 4 nye elever begynder i dag.
- 19.-2. Forældre- og elevmøde med 7. kl. Indledning ved skolebestyreren om mulighederne. Erhvervsvejleder Schøler om uddannelsesproblemer. Kaffebord og herunder enkelte spørgsmål til Schøler. Resten af aftenen forbeholdt samtaler mellem forældre, elever og lærere. Ca. 50 gæster + de implicerede lærere.
- 3.-3. Martsprøverne begynder.
- 8.-3. Et knallertorienteringsløb fastsat til i dag havde mødt betydelig forhåndsinteresse. Desværre viste der sig stort frafald, før starten skulle gå fra Torvegården i Nimtofte kl. 8,30. Ruten gik over Kolstrup, Stenvad, Tranehuse, Fjellerup, Ramten, Tøstrup og retur til Nimtofte.
Vinderlisten kom til at se således ud:
 1. Peter Koch – Edwin Steiner.
 2. Søren Svith – Niels Jørgen Bak Pedersen.
 3. Henrik Philipsen – Max Andres.Arrangør og løbsleder: Stig Jensen.
- 12.-3. Meddelelse ved fællessang: Politiet vil komme og se

Starten på knallertorienteringsløbet

knallerter efter – uanmeldt! I sidste frikvarter kom politiassistent Boelsmann, Grenå, til skolen – i anden anledning. Men det vidste eleverne ikke, og det fremgik tydeligt af manges ansigtsudtryk, at de ikke vidste det. Formodning nr. 1: En del knallertkørere vil nok de nærmeste dage tage bussen. Formodning nr. 2: Der vil blive travlhed på visse »knallertværksteder«.

- 19.-3. Lærermøde om gymnasieaspiranterne – og afsendelse af ansøgningsskemaerne.
- 20.-3. Grenå Handelsskole indvier sin nye bygning. Skolebestyreren deltager i indvielseshøjtideligheden.
- 22.-3. Håndboldstævne i Allingåbrohallen, arrangeret af Amtsavisen i Randers. 6 hold deltog. Et hold nåede frem til semifinalen, som dog tabtes.
- 2.-4. Fru A. V. Pedersen syg, dårlig ryg. Frk. Kirsten Lehrmann, Hornslet, starter i morgen som vikar i fru A.V.s skema.
- 3.-4. Sidste forældrekonsultation for i år. Stort besøg, i hvert fald ingen ledige stunder på kontoret.
- 4.-4. 7. kl. holder klassefest fra kl. 19 til kl. 23. Særdeles vellykket.

- 9.-4. 1. kl. med fru Lauritzen i Brunmose for at se på små sorte lam – og andet landbrug.
- 15.-4. Forældremøde for 1. kl. og børnehaveklassen. Arrangeret og afviklet af frk. Mariager og fru Handberg, stort set uden skolebestyrerens bistand. De allerfleste af eleverne var repræsenteret.
- 21.-4. 9. kl. med Stig Jensen på virksomhedsbesøg i Grenå. Formiddagsvisit.
- 23.-4. Bestyrelsens formand og skolebestyreren til bestyrerforeningens forårsmøde i København.
- 28.-4. Skriftlig eksamen begynder.
- 4.-5. 30-års dagen for befrielsen markeres ved, at lærere og kostelever samles på skolen om aftenen og tænder levende lys i skolens vinduer. Kaffe på lærerværelset.
- 5.-5. Nok et »tagmøde« mellem de implicerede specialfirmaer, arkitektfirmaet, Vester-Petersen og Nebel.
- 12.-5. Undervisningsministeriet meddeler, at følgende fag bortfalder ved mundtlig eksamen i år: Dansk, tysk, fransk og geografi.
- 14.-5. Fra Marienhoffskolen meddeles, at både fru Handberg og fru Lauritzen er indstillet som nr. 1 til hver sit embede på Marienhoffskolen til 1. august.
- 20.-5. I real på ekskursion til Rold, St. Vildmose, Rubjerg Knude i sandstorm, travetur til Lønstrup, Tindbæk kalkminer, travetur i Rold. Vellykket heldagstur med hjemkomst kl. 21. Ledet af hr. og fru A. V.
- 23.-5. Afgangsklassernes sidste skoledag.
1. Kl. 7 morgenkaffe. NB: ingen afhentning pr. traktor!
 2. Kl. 9 »Revolutionen« overtager skolen med påfølgende »retssag« i salen. Domme over fru Korfitsen, fru Geertsen, Stig Jensen og skolebestyreren. Dommene fuldbyrdes på altanen og i skolegården: duel, solosang, opvask og papiropsamling.
 3. II real underholder en lille times tid, og hele »forestillingen« afsluttes til middag, hvorefter afgangsklasserne holdt fri, mens resten fortsatte med timer efter skemaet.

- 26.-5. Mundtlig eksamen begynder.
- 29.-5. Skolen har indbudt til »Åbent hus-aften«. Der startes med en rundgang på Bakken og i skolen. Kl. 20 samles man i salen, hvor koret under fru Geertsens ledelse synger en 3-4 sange. Herefter giver skolebestyreren en orientering om skolens fortid og nutid og lidt om forhåbningerne til fremtiden. Medlem af forældrerådet, hr. Wiese, Ebeltoft, fremsætter nogle bemærkninger om kostafdelingen, hvorefter fru Geertsen og koret slutter denne afdeling med et par Ryom-sange. Derefter bydes på en beskeden forfriskning – med lejlighed til hyggesnak og individuel orientering. En velbesøgt aften med ca. 80 deltagere i salen, og der var i hvert fald flere ved rundvisningerne.
En udmærket idé, der måske bør gentages med passende mellemrum.
- 30.-5. Skolens gamle elev, Erling Andersen, Kærende, er død i nat. Hans far, Johs. Andersen, ringer til morgen og fortæller, at Erling er kørt fra Kolind i aftens i en bil indsat til reparation på værkstedet, hvor han arbejdede. Ved Elholt har han mistet herredømmet over vognen, og her blev han fundet død i morges. Hans to søskende er intetanende kommet i skole – hentes ud fra klasserne og køres hjem.
Vor dybeste medfølelse med den hårdt ramte familie.
Æret være Erlings minde!
- 18.-6. Skoleåret er ved at ebbe ud. Eksamen er slut. Der afleveres bøger, uddeles vidnesbyrd. Der uddeles idrætsmærker til 17 piger i 6.-7. kl. Færdselspatruljemedlemmerne modtager en lille påskønnelse for vel udført arbejde.
Skolebestyreren slutter dagen med at rette en tak til fru Lauritzen og fru Handberg for seks års godt arbejde på skolen her og til fru Lene Basse, som af helbredsgrunde har set sig tvunget til at søge sin afsked.
- 19.-6. Travlhed hele formiddagen med forberedelserne til i morgen. Der blev dog tid til et par stykker smørrebrød på lærerværelset midt på formiddagen.

- 19.-6. Hr. og fru Højholt fejrer sølvbryllup. Til lykke!
- 20.-6. Forældredag i strålende sommervejr. Der var lagt både opfindsomhed og energi i forberedelserne. Først havde hver klasse en enkelt time med sin klasselærer. Derefter samledes alle i skolegården, hvor der var dækket op til kaffe og rundstykker. Før kaffen bleve serveret, blev der sunget fællessang, og fru Geertsen og koret optrådte med sange og danse. Mens de voksne sad ved bordene og nød kaffen, startedes omkring dem de besynderligste aktiviteter: børnehaveklassen, 1. og 2. kl. tegnede og malede, 3.-4. kl. fremstillede den besynderligste collage af »glemte sager«, 5.-6. kl. gik i gang med at dekorere et par afskallede bænke med friske farver, og 7. kl. og I real fik udleveret hver sin stak brædder med den opgave at omsætte dem til hver sin hytte oven for den store trappe. Der blev gået til sagen med stor ildhu, og det var faktisk imponerende resultater, der blev nået, inden det hele blev »blæst af« kl. 11.

Translokationen var sat til kl. 11,15, så vi kunne slutte af ved middagstid.

For første gang dimitteredes kursister fra Ryomgård Realkursus, der startede i august 1973. 10 kursister gik til eksamen, og alle bestod. Fra III real udgik 26 elever med realeksamen. I elev sluttede med 10. kl. prøve og udvidet teknisk forberedelseseksamen, og 9 elever sluttede med 9. klasses prøve, heraf 3 med teknisk forberedelseseksamen.

- 23.-6. Lærermøde fra kl. 8,30 til 16,00 om fagfordelingsproblemer, men så skulle der efter de p.t. gældende tal være grønt lys for skemalægningen. Ikke alle lærere var til stede, idet et par stykker allerede forinden var stukket af med et hold elever på kanotur på Gudenåen, men derom hører vi sikkert i en interessant og spændende beretning fra en eller flere af deltagerne.
- 25.-6. Brand på Møllebakken i formiddag – formodentlig en henkastet cigaret eller måske børns leg med tændstik-

Kanotur på Gudenåen

Foto: Lis Møller Jensen

- ker. Kolind Brandvæsen klarer sagen på en god times tid. Skaden heldigvis yderst begrænset.
- 11.-8. Nyt skoleår begynder – i 30 graders varme. Velkomst i salen, skemaskrivning, bogudlevering – og så hjem. Lærerne bliver dog – trods varmen – til kort lærermøde.
- Kl. 13 modtagelse af ny kursusklasse.
- Med børnehaveklassen, som først møder i morgen, bliver det til 184 elever mod 177 i fjor på samme tid, fordelt i 14 klasser og med 15 lærere, heraf en nyansat, hr. Svend Laursen, Randers, som hermed bydes velkommen til arbejdet på RR.
- 12.-8. I dag møder så børnehaveklassen – i alt 20 elever. Der var ellers fuldt hus, da børn og forældre var samlet i nr. 19. Det nødvendige indendørs arbejde blev kortet mest muligt af, så kunne børn og voksne gå en tur på bakken – og derefter tage hjem.
- Vi andre »gav op« til middag på grund af varmen. Der var da 30 grader på kontoret trods fuldt gennemtræk, og det var ikke det varmeste sted.
- Det kniber noget med at finde ud af den nye busord-

Lejrliv ved Gudenåen

Foto: Lis Møller Jensen

ning – et par småpiger kom i en forkert bus, kommer retur til skolen og må køres hjem af skolebestyreren. For øvrigt havde hr. Klinkby fri hele dagen. Han påstod, at han blev 60, og den tror vi så på denne ene gang! Til lykke!

- 13.–8. Det holder hårdt at få den nye skolebus-ordning til at fungere. I dag måtte fru Korfitsen en tur til Pederstrup. Det er nu vist ikke varmesteds skyld alene.
- 16.–8. Skolebestyreren og lærerrådsformand, fru Nielsen til indvielse på de private skolers lejrskolecenter, Hornstrupcentret ved Vejle.
- 21.–8. Eftermiddag: bestyrelsesmøde. Aften: bestyrelsesvalg og forældrerådvalg. Herom andetsteds.
- 25.–8. Djurslands Forberedelseskursus starter i aften her på skolen et danskhold med hr. Klinkby og et engelskhold med hr. Stig Jensen.
- 29.–8. Hele skolen tager på ekskursion til Givskud Løvepark. De mindste efter forud indhentet accept fra hjemmene, da der næredes en vis ængstelse for, om dagen skulle blive for lang.
Afgang i 4 busser kl. 8,45, hjemkomst kl. 17. »Afri-

På vej til Givskud

Foto: K. Basse

kanke» temperaturer hele dagen, men værst dog i de lukkede busser i selve løveområdet. Der var »arbejds-materiale« på stedet til besvarelse dels på iagttagelses-stedet og dels hjemme i klassen. Bortset fra de høje temperaturer en vellykket dag – men den var altså for lang for de mindste.

- 5.-9. Fotograf fra »Elevfoto Nord«, København, fotograferer alle – enkeltvis og klassevis. Billederne kan købes, men ingen købetvang.
- 11.-9. Sygeeksamen, 9.t, matematik.
Amtsidrætsstævne i Randers. Stig Jensen tager af sted med et hold drenge fra 6.-7. klasse og et fra 8.-10. årg. Det mest bemærkelsesværdige resultat var vist, at der faldt 18 mm regn på 2 timer.
Forældrerådet holder om aftenen konstituerende møde på skolen. Nyvalgt som formand blev Valdemar Korfitsen.
- 13.-9. Det kommunale idrætsstævne er i år forsøgsvis henlagt til en lørdag. Stedet: Marienhoffskolen. Deltagelsen frivillig. Arrangementet klappede fint, men vi savnede tilskuere til at »heppe« udøverne op. Ellers mange go-

Fra besøget i Givskud

Foto: Fanni Andersen

de resultater – og også fine placeringer for vore sportsfolk. En hel del aktive »stjerner« forhindret, fordi deres klubhold skulle spille turneringsfodbold o. lign.

- 14.–9. På kostafdelingen i Nimtofte holdes i dag flyttedag fra loftsværelserne til de første nymøblerede afdelinger i den nye fløj. Weekend-stævne for kostskoleledere og -lærere på Hornstrupcentret. A. V. alene af sted, da hr. Laursen måtte melde afbud på grund af sygdom.
- 24.–9. Ia og Ib med Laursen og Nebel på biologisk ekskursion til Mejlgårdskovene. Vellykket tur i skoledagens længde.
- 26.–9. I dag start på Hornstrupcentrets lejrskole-weekend-stævne. Fru Korfitsen, fru Geertsen og fru Maylander deltager.
- 3.–10. Københavnereksekursion for II real og Ik. Ledere: A. V. og frue. Bus: Nebel. Besøg: Teknisk museum, Helsingør, Danmarks Akvarium og Naturhistorisk museum. Lang dag, hjemkomst en gang efter midnat.
- 8.–10. Skolens stifters, Axel Munchs 90-års dag mindes ved

På vej til frokosten

fællessang med kransenedlægning ved mindestenen og følgende ord af skolebestyreren:

Det er en af skolens mærkedage i dag. Det er Axel Munchs fødselsdag. A. M. er den mand, hvis billede hænger midt på væggen her bag mig, og han blev født i dag for 90 år siden i Nørre Vinge ved Tjele, et sted mellem Hobro og Viborg (En landsbydegns dagbog). Sammen med 2 andre unge lærere forlod han i 1912 en privat skole i Århus for at tage til Ryom for at træffe forberedelse til at starte en privat realskole. Dengang kunne man kun i byerne få den undervisning, der kunne føre til eksamen og videre uddannelse. På hele Djursland var der dengang kun et sted – Trustrup.

Det var andre tider dengang. I juleferien 1912 lånte A. M. 5 kr. til billetten af sin bror, og så fik han en stol med hjemmefra. – Værsgod – af sted til Ryom.

Den 7. januar 1913 begyndte skolegangen på RR. Der mødte 26 elever – ikke her, men i villa »Svanholm« – mellem cafeteriet og bageren. Ryom bestod dengang af Jernbanegade og Storegade.

En lærer kunne dengang få 1200 kr. om året – en læ-

Middagslur i det grønne

rerinde dog kun 600. Fru Munch ved starten i 1914 40 kr. månedlig + værelse.

Skolen fik egen bygning i 1913, efter at der var indsamlet 5500 kr. som garanti. Den gamle bygning påbegyndtes i april 1913 – rejsegilde i juni og indvielse den 25. august 1913. Der blev holdt eksamen første gang i 1916 – 11 elever bestod.

Det var A. M., der var drivkraften i arbejdet på skolen, og det var ham, der erhvervede Bakken og sammen med lærerne – og eleverne – udgravede, planerede og beplantede Bakken i årene fra 1920–32 – således at I nu har andet og mere end en lukket skolegård at færdes i i frikvarterer og fritimer – og at I skønner på det, fremgår jo tydeligt af alle de brækkede arme, I henter deroppe.

Jo, der er grund nok til at mindes den mand, der satte alt det i gang.

Der er mærkedage i det enkelte menneske liv. Der er mærkedage i et lands historie. Således også i en skoles tilværelse. Dagen i dag er en af dem. Den 7. januar, skolens fødselsdag, er en anden. Derfor ligger der i

Foto : Mette Laursen

dag blomster ved A. M.s mindesten – og derfor skal vi nu synge Mestersangen.

- 8.–10. Ryomgård Realskole er et alsidigt foretagende. Der drives også skovbrug. Gennem det sidste års tid er der blevet tyndet en del ud på Bakken. Træet, der er fældet, har ligget i småklynger rundt omkring i anlægget. I dag rykkede Johs. Andersen, Kærende, ind med traktor for at samle det på et mere tilgængeligt sted. Klinkby og hans valgfri sløjdhold fik her et par lektioner i en lidt usædvanlig form for træsløjde, idet de trådte hjælpende til med håndkraft og trillebør for at bringe »kævlerne« frem til de større »færdselsårer«.
- 9.–10. Hr. Laursen blev en time forsinket i morges, fordi en ukendt lastvogn tabte en eller anden ukendt genstand ned på hans vindspejl. Resultatet for Laursen: en ubetydelig skramme på den ene finger – og en ny bil!
- 10.–10. Realskoleforeningens årsmøder begynder i dag og fortsætter i morgenen. Skolebestyreren deltager i bestyrerforeningens møder, fru Maylander og hr. Højholt i lærerforeningens. Mødested: Odense.
- 16.–10. Da der har været delte meninger med hensyn til ferie-

planen, har forældrekrædsen fået stillet spørgsmålet: »vinterferie og kort påskeferie« eller »ingen vinterferie, men lang påskeferie«. Forældretilkendegivelserne er nu talt op med følgende resultat: 76 for vinterferie mod 27 for lang påskeferie, resten stillede sig neutralt. Vi følger flertallet denne gang!

17.-10. Efterårsferie.

Elevforeningens bestyrelse m. m.

Bestyrelsen ser således ud:

K. Basse Kristensen, Vibevej 19, 8550 Ryomgård (formand), tlf. (06) 39 41 35. Maja Adelsbøll, Jernbanegade 21, 8550 Ryomgård (kasserer). Torben Jensen, 8950 Ørsted, tlf. (06) 48 82 88 kan benyttes mellem kl. 08-17. Jørgen Pedersen, Rundhøj Allé 28 st. th., 8270 Højbjerg, tlf. (06) 14 04 84. Jette Frandsen, Vosnæsgårdvej 10, Løgten, 8541 Skødstrup, tlf. (06) 99 18 18. Kirsten Kornerup, P. Heisesvej 48, 8000 Århus C (sekretær), tlf. (06) 14 03 30. N. A. Højholt, Solbakkevej 7, 8550 Ryomgård.

Meddelelser om adresseændringer bedes meddelt sekretæren. Foreningens giro nr. er 9 04 56 78.

Jubilæumsholdene i 1976 er årgangene 1921, 1926, 1936, 1941, 1946, 1951, 1956, 1966 og 1971, som allerede nu godt kan gå i gang med at kontakte kammeraterne med henblik på næste års elevfest. Formanden er behjælpelig med fremskaffelse af adresser i så stor udstrækning, det er muligt.

Samtidig sender vi alle medlemmerne ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

Bestyrelsen.

Efterårsfesten 1975

Efter den lange og varme sommer fulgte efteråret næsten umærkeligt med tørre og solrige dage, og netop sådan en dag var det den 25. oktober, da elevforeningen kaldte til efterårsfest på skolen.

Og hvilken fest blev det ikke. Ikke mindre end 174 tidligere elever var mødt frem og fyldte foredragssalen til allersidste plads, det meste nogensinde. For manges vedkommende begynder festen på hotellet ved middagstid, idet det næsten er blevet en tradition, at et eller flere jubilæumshold mødes der ved et godt frokostbord og snakker skoleminder inden selve festen på skolen.

En lille, men interesseret og trofast skare fulgte klokken kalden til generalforsamling, hvor hr. Knud Basse bød velkommen. I anledning af kvindeåret valgtes Gertrud Steen Larsen til dirigent og gav straks ordet til formanden.

I sin beretning omtalte hr. Knud Basse bl. a., at bestyrelsen var gået over til at udsende årsskriftet med indlagt girokort i stedet for at sende det pr. efterkrav og fortsatte: »Det er både lettere og billigere, og problemet med de mange uindløste forsendelser var man fri for. Desværre er der nogle, der glemmer at betale, så på et eller andet tidspunkt må disse slettes som

Årgang 1925

Foto: Kjeld Holm, Auning

medlemmer, selv om vi selv synes, vi på det punkt er ret large.«
Angående årsskriftet efterlyses indlæg fra gamle elever eller i det mindste forslag til indlæg.

Om selve efterårsfesten udtrykte formanden sin glæde med dette års store fremmøde på 174 deltagere mod sidste år 150

Årgang 1970

Foto: Kjeld Holm, Auning

Årgang 1955

Foto: Kjeld Holm, Auning

og 130 for to år siden. Han takkede de energiske sporhunde, som trods mangelfulde adresselister alligevel finder frem til de fleste.

Til sidst takkede formanden for tilliden til bestyrelsen i det forløbne år.

Kassereren Maja Adelsbøll aflagde regnskab (gengivet på sidste side), og dette samt beretningen blev godkendt.

Hr. Basse foreslog kontingentforhøjelse på kr. 2,00 til kr. 22,00, hvorpå Karl Mejnecke foreslog kr. 25,00 årligt, hvilket blev vedtaget med overvældende tilslutning. Samtlige valg var genvalg.

I den efterfølgende debat efterlyste Tonny Henriksen de nedtagne gamle billeder af egnsdragter og fra de store årsfester i slutningen af 40'erne med bl. a. Poul Reumert og ønskede disse ophængt igen, ligeledes de gamle hæderkronere ringeklokker. Han tilbød sin hjælp hertil både arbejdsmæssigt og med at skaffe økonomiske midler, såfremt der var behov herfor. Formanden lovede at tænke over tingene. Mødet hævet.

Derefter gik man over til festsalen, hvor trængselen omkring de festligt pyntede borde var mere end stor. Det kan her ikke nok pointeres, at det er nødvendigt at tegne sig til festen og

Årgang 1965

Foto: Kjeld Holm, Auning

inden den fastsatte frist. Der var desværre alt for mange, der havde undladt dette, hvilket gav godt en halv times forsinkelse med at skaffe plads til alle, men det lykkedes, og derefter kunne hr. Knud Basse byde velkommen.

De nytrykte »Ryom Sange« blev flittigt benyttet i afte-

Årgang 1935

Foto: Kjeld Holm, Auning

Og dansen den går

Foto: Kjeld Holm, Auning

nens løb, og som sædvanlig var det fru Højholt, der sad ved klaveret.

Flere gamle elever havde ordet under spisningen. Den første var tidligere folketingsmand, nu statsrevisor Jens Foged (50 års jubilær), der tænkte med vemod og tak tilbage på sin skole-

Jo, vist er der stemning

Foto: Kjeld Holm, Auning

tid. Han mindedes Kaj Munk, der engang fortalte, at når børnene, han talte til, var ved at være trætte, og det kneb med svarene, tænkte han ofte, at denne eller hin måske endte som statsminister. Mange elever fra Ryomgård Realskole indtager høje stillinger i samfundet, fortsatte Foged, jeg har truffet mange, også på Slotsholmen. Han mindedes A. Munch, som satte sig spor hos eleverne, bragte en tak til skolen og overrakte Svend Thorsens bog om folketinget til skolen. Næste taler var Niels Peter Bager (årgang 35), der kunne oplyse, at han ganske vist hverken var blevet statsminister eller statsrevisor, men til gengæld havde han været nede i gården for at flytte sin bil, så musikerne kunne komme ind, hvilket nok interesserede mange af festedeltagerne mere. Han håbede desuden at se de gamle billeder ophængt igen. Jens Foged havde en bemærkning hertil og sluttede med at fortælle om præsten, der holdt gudstjeneste ved folketingets åbning og endte med at sige, at nu ville folketingsmedlemmerne gå til deres arbejde. »Gud bevare Danmark«.

Janus Bak (årgang 23) fortalte, at han var den ældste elev, der var til stede. Kommenterede tidligere taleres bemærkninger og fortalte, at der kunne komme det ud af at være gammel elev på RR, at én af ens elever kunne blive statsminister. Anker Jørgensen var én af hans elever. Janus Bak foreslog, at man hængte et billede af fru Weiner Munch op ved siden af de øvrige i festsalen, hvilket også Karl Mejnecke senere kunne tilslutte sig.

Hr. Knud Basse sluttede af med at takke talerne og lovede at hænge billederne op og efter den obligate optælling af de tilstedeværende begyndte det velspillende orkester at spille op til dans, og snart var dansegulvet fyldt op, hvilket det for øvrigt var resten af aftenen.

Joh, det var en rigtig elevfest.

Redaktionen.

TABT VED ELEVFESTEN DEN 25/10 1975:

1 brun ruskindshandske (hunkøn), tabt på parkeringspladsen.
1 snoet metal-armring, fundet i salen. – Kan fås ved henvendelse til skolen.

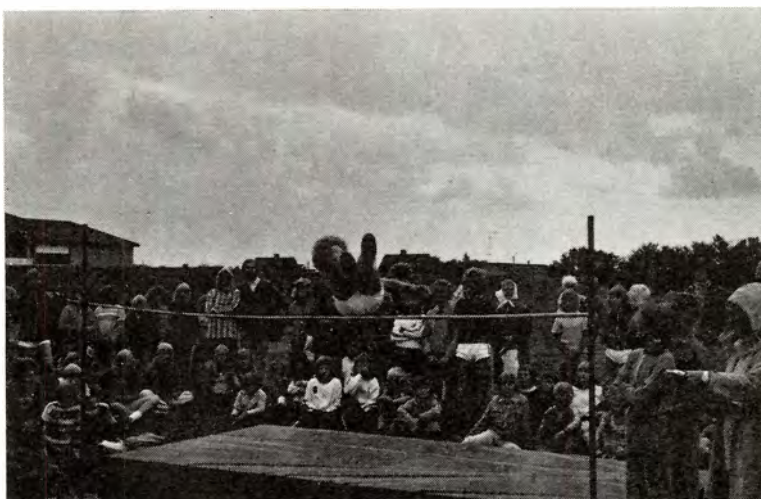
Rejsegilde

Foto : K. Basse

Nyt fra kostskolen

Da vi i 1973 startede med en lille kostafdeling hos Hedvig og Egon Danielsen i Nimtofte, var alle meget spændt på, hvordan det ville gå. Det viste sig hurtigt, at det gik fint. Vi var kommet til de rette værtsfolk. Deres rolige og hjælpsomme facon over for eleverne gjorde, at disse følte sig hjemme og befandt sig godt.

Efter den gode start fik hr. og fru Danielsen mod på at udvide, og efter en travl sommer var en ny bygning klar til indflytning den 14. september i år. Det var en festdag for eleverne at flytte fra loftsværelserne, der nu ikke bruges mere, over i den ny moderne afdeling. Der er 11 tomandsværelser og 1 etmandsværelse med plads til 16 drenge og 7 piger. Værelserne er 4 og 4 grupperet omkring en lille hall med udgang til det fri. De er ret store, 16 m², og til hver elev er der en skibsbriks, et skrivebord med arkitektlampe og et rummeligt, fast skab.

Fra idrætsstævnet på Marienhoffskolen

Foto: K. Basse

En stor bogreol må deles med værelseskammeraten. Til hver gruppe på 4 værelser er der et lille tekøkken med el-kogeplade. Fælles for alle kostskolens elever er spise- og opholdsstuen med mulighed for forskellige spil og fjernsyn i fritiden.

Der er i øjeblikket 12 drenge og 3 piger fra 8. årgang og op-efter på kostskolen, og der er mulighed for, at tallet øges. – På skoledage er der fast læsetid om eftermiddagen i halvanden time, hvor en af skolens lærere er til rådighed med evt. lektiehjælp.

Vi glæder os over hr. og fru Danielsens dristige initiativ og ønsker det bedste for fremtiden.

Lærerkollegiet sept. 1975

Forreste række f. v.: Svend Laursen, Stig Jensen, Kirsten Geertsen, Tove Korfitzen, Emmy Basse Kristensen, Fanny Højholt, N. A. Højholt.

Bageste række f. v.: Eva Maylander, Merete Mariager, Inger Budolfsen, Knud Basse Kristensen (skolebestyrer), Birgit Nielsen, Agnete Pedersen, A. V. Pedersen (viceskoleinspektør).

Vagn Klinkby var gået til frokost.

Eksamen 1916

Redaktionen har fundet nogle gamle eksamensopgaver frem og bringer her bl. a. det første eksamenssæt, der blev givet på Ryomgård Realskole. — Om opgaverne er blevet sværere i de forløbne 60 år? Se selv efter; løsning på modstående side.

Almindelig forberedelseeksamen i maj-juni 1916.

REGNING

1. Beregn størrelsen

$$\sqrt[3]{\left(\frac{27, 8 \times 30, 46^2}{0,9134}\right) \div} \sqrt[3]{- \div 120, 5}$$

2. Man har tre lige store stænger med rektangulært tværsnit, den ene af bly, den anden af tin og den tredje af en blanding af bly og tin. Stængernes længde er 10 gange og bredden 2 gange tykkelsen. Blystangen vejer 3562,5 g, tinstangen 2312,5 g, og den tredje stang 2625 g. Blyets vægtfylde er 11,4. Man skal beregne:
- Tykkelsen, bredden og længden af disse stænger.
 - Vægtfylden af tinstangen og af den tredje stang.
 - Vægten af bly og af tin i den tredje stang.
 - Rumfanget af bly og af tin i den tredje stang.

ARITMETIK

1. Løs ligningen

$$\frac{\sqrt{x+8} \div \sqrt{x \div 8}}{\sqrt{x+8} + \sqrt{x \div 8}} = 4$$

2. Find de to tal, hvis kvadraters sum er 0,29, og hvis logaritmers sum er $\div 1$.
3. Udfør divisionen

$$\frac{x^3 + a^3 + b^3 \div 3 abx}{x + a + b}$$

Almindelig forberedelseseksamen i maj-juni 1916.

DANSK STIL

Island og islænderne

Almindelig forberedelseseksamen og realeksamen i marts 1934.

DANSK STIL

Hvilken indflydelse har Storbritanniens jordbundsforhold og beliggenhed på dets næringsveje?

eller:

Fortæl om livsstillinger, der særlig egner sig for kvinder.

Almindelig forberedelseseksamen, realeksamen maj-juli 1934.

DANSK STIL

Fortæl om de vigtigste grunde til, at sundhedstilstanden er bedre nu end i ældre tid.

eller:

Hvorfor rejser man til udlandet?

LØSNINGER

Aritmetik 1916:

1. $x = 17$

2. De to tal er 0,5 og 0,2

3. $x^2 + a^2 + b^2 \div ax \div bx \div ab$

Regning 1916:

1. 100,02

2. a) Stængerne er $2,5 \times 5 \times 25$ cm

b) Tinnets vægtykkelse er 7,4

Den 3. stangs vægtykkelse er 8,4

c) Blyet vejer 890,625 g – Tinnets vejer 1734,375 g

d) $78,125 \text{ cm}^3$ bly – $234,375 \text{ cm}^3$ tin

Årsoversigt 1. juni 1974- 31. maj 1975

Indtægter:

Bankbeholdning	8.833,92
Girobeholdning	56,39
Kassebeholdning	0,00
Kontingenter	10.740,00
Indgået vedr. »Ryom-sange«	436,00
Tilskud til årsskrifter fra Ryomgård Realskole ...	2.652,50
Renter	342,21
Overført vedr. legat (1)	225,00
	<u>23.286,02</u>

Udgifter:

Gaver, blomster m. v.	188,10
Efterårsfest 1974	1.686,20
Axel Munchs Mindelegat	100,00
Annoncer	533,35
Bogtrykker	10.360,35
Tilskud til »Ryom-sange«	1.200,00
Porto	1.090,40
Kuverter, etiketter m. v.	80,75
Udbetalt vedr. legat (1)	225,00
Bankbeholdning	7.041,80
Girobeholdning	780,07
Kassebeholdning	0,00
	<u>23.286,02</u>

Status pr. 31. maj 1975

Bankbeholdning	7.041,80
Girobeholdning	780,07
Kassebeholdning	0,00
Beholdning i alt	<u>7.821,87</u>

Beholdning 1974	8.890,30
Beholdning 1975	7.821,87
Underskud	<u>1.068,43</u>

Ryomgård, den 17. august 1975.

Maja Adelsbøll.

Revideret:

Hinnerup, den 6. september 1975.

J. Jacobsen.

Randers, den 10. september 1975.

K. Vester-Petersen.

Dagmar og Erik Munchs Mindefond

Formue pr. 1/6 1975:

10.000 kr. 10% Jyllands Kreditforenings obligationer (særlig realkredit).

1.397,29 kr. i Djurslands Bank, her.

Søren Vester-Petersens Mindefond

Formue pr. 1/8 1975:

3.500 7% Jydsk and-Kreditforening s obligationer.

340,13 kr. i Djurslands Bank, her.

Ryomgård, den 17. august 1975.

Maja Adelsbøll.

Revideret:

Hinnerup, den 6. september 1975.

J. Jacobsen.

Randers, den 10. september 1975.

K. Vester-Petersen.

Personalia

Vibeke Larsen, Thorsager, årg. 70, gift med Flemming Pedersen, Todbjerg. Lis Falk Kopec, årg. 67, gift med Villy Lyn Pedersen, Århus. Helle Lauridsen, Gjesing, årg. 69, gift med Henning Laursen, Horstved. Tove Thomsen, Rønde, gift med Hans Lottrup, Pindstrup, årg. 72. Jon Wulf Petersen, Mørke, gift med Rita Sindberg, Århus. Susanne Grønbech Jespersen, årg. 71, gift med Leo Bak, Ringsø. Jette Andersen, Sundby, gift med Henrik Bach, Randers. Karl-Henrik Behrens, Pindstrup, årg. 69, gift med Bodil Andersen, Kastrup. Svend Rauff Pedersen, årg. 67, gift med Hanne Thorup Rasmussen, Hornslet. Lis Rauff Pedersen, årg. 70, gift med Knud Madsen, Ranum. Hanne Margit Brock, Nimtofte, gift med Lars Sandberg Eriksen, Ryomgård. Lisbeth Hesse, Nimtofte, gift med Finn Jensen, Pindstrup. Finn Møller, Mørke, gift med Mai-Brit Rasmussen, Mørke. Jytte Starup, årg. 69, gift med Freddy Larsen, Mørke. Ole Svane, Thestrup, gift med Anne-Grete Jensen, Århus.

I avisen har vi set:

Henrik Eriksen, årg. 67, har bestået eksamen som civilingeniør i kemi. Arne Bruun, årg. 65, og Tove Salling, årg. 69, har bestået lærereksamen. Elevforeningens æresmedlem Birthe Arnbak har i digtsamlingen »Morgenstund. Billeder fra en barndom« fortalt om sine barndomserindringer fra skovriddergården ved Gl. Estrup. Digtsamlingen er udgivet hos Gyldendal og har fået en fin kritik i bladene.

Modtagne gaver:

Fra Hector Estrup: Skaføgaards adkomstbreve og jordebøger 1647-1797. Fra årg. 1925 ved Jens Foged, MF: Bogen Danmarks Folketing af Svend Thorsen. – Vor bedste tak til giverne.

